

OUR LIFE

НАШЕ
ЖИТТЯ

IN THIS ISSUE:

- L. Burachynska: *The Ukrainian Woman in Public Life*
- О. Лотоцька: *Наша співпраця з УКК*
- Г. Дмитерко-Ратич: *У рядах стрілецької організації*
- І. Павликовська: *Із побуту у Франції*
- О. Кисілевська: *Наше п'ятиліття*

Листопад Ч. 10 November

1953

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК Х. Листопад, 1953 Ч. 10

Видає Союз Українок Америки
раз в місяць

Редагує редакційна колегія

Листування й передплату висилати на адресу
909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.**НЕЗНАЧНА ПІДВИШКА ПЕРЕДПЛАТИ
У 1953 Р.**Передплата у Злучених Державах Америки
для членок Союзу Українок Америки
залишається в 1953 р. 2.50 дол.

Річна передплата для нечленок 3 дол.

Передплата в Канаді 3 дол.

Річна передплата в Англії
й Австралії 1 ф. ст.

Річна передплата у Франції 900 фр.

Гроші слати на чековеkonto:

Mr. M. Kolankiowskyj,

186 Bd. St. Germain, Paris 6. c.c. 876771

OUR LIFE

VOL. X. NOVEMBER, 1953 No. 10

Edited by Editorial Board

Monthly publication except August, of the Ukrainian
National Women's League of America, Inc.

909 N. Franklin St. Philadelphia 23, Pa.

Phone MA 7-7945

Subscription in the United States for members
\$2.50 per year; non-members \$3.00 per year, half
year \$1.75. Subscription in Canada \$3.00 per year,
half year \$1.75. Subscription in England and
Australia 1 pound sterling, per year. Subscription
in France 800 francs, per year.Entered as second class matter July 8, 1944,
at the Post Office at Philadelphia, Penna.,
under the Act of March 3, 1879.**ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"****КАНАДА:**Mrs. Lewka Romanyk
1252 Broadview Ave.
Toronto, Ont., Canada
Telephone: HA 6036**АНГЛІЯ:**Mrs. I. Witoszynsky
30, Keighley Rd.
Bradford, Yors.
England**ФРАНЦІЯ:**Mme. Nina Kovalenko
186 Bd. St. Germain
Paris 6
France**АВСТРАЛІЯ:**Mrs. I. Pelensky
136 Forest Rd.
Arncliffe, N.S.W.
Australia**З М І С Т**

О. Лотоцька: Наша співпраця з Українським Конгресовим Комітетом.....	1	Українська вишивка: Вишивані завіски	15
Л. Українка: Де тії струни... ..	2	Вартість яблук. Морелі здорові	17
На актуальні теми	2	М. Стратієнко: Жити в згоді!	18
Г. Дмитерко-Ратич: У рядах стрілецької організації	3	А. Животко: Березка	18
Л. Бурачинська: До справи нашого сценічного костюму	5	Р. Завадович: Котик-піяніст	19
І. Павликовська: Із побуту у Франції	8	Л. Копиленко: Білочка. Варвара	20
К. Г.: Відкриття дому США	10	L. Burachynska: The ukrainian woman in public life	21
Посмертні згадки	12	Olena Kisilevska	22
Міжнародня жіноча виставка	12	О: Кисілевська: Наше п'ятиліття	23
Як облегшити хатню роботу	13	Обїздка нашої делегатки	24
Таки дочекались	14	Різдвяний базар М.М.М. вже близько	25
Др. Ол. Піснячевська: Плекання краси у 20-му столітті	14	Вісті з Централі	26
Р. Коцик: Наш квітник	14	При громадській роботі	27
		О. Мак: Земля плаче... ..	29

Обгортку „Нашого Життя“ виконав мистець Святослав Гординський

Наша співпраця з Українським Конгресовим Комітетом

(ДО РІЧНИХ ЗБОРІВ УКК)

Нещодавно відбулись річні збори УКК яких перебіг широко зреферувала уся українська преса. І не дивно, бо ж це нарада передових людей, які очолюють українське громадсько-політичне життя на терені Злучених Держав Америки, так би мовити сесія українського парламенту. Радили над звітом президії, проблемою як освідомити американський науковий світ про Україну та протиставитись усім імперіялістичним затіям білої і червоної Москви. Радили також над посиленням матеріальної бази Українського Конгресового Комітету.

Як виглядає співпраця Союзу Українок та українського жіноцтва у цих завданнях УКК?

Союз Українок репрезентують там три членки Гол. Управи СУА, які беруть активну участь в його нарадах та рішеннях. А на місцях? Тисячі наших членок співпрацює більш або

менш активно з Філіями УКК та є платниками Народного Фонду. Під час дискусії впав заклик змобілізувати ще більше українське жіноцтво. Це правда, що співдіяння жіноцтва можна б ще скріпити, ще більш урухомити його громадську активність. Та не тільки до тієї „чорної“ роботи, до якої нас завжди відсилають. Українське жіноцтво може послужити також своїми фаховими силами, своїм здоровим знанням громадських справ для наміченї зїздом діяльності в боротьбі за визволення України.

Союз Українок Америки стоїть уже довго в тісному коїтакті з великими американськими організаціями. Як член СФУЖО, Союз Українок Америки має звязки з міжнародними жіночими організаціями та на їхніх зїздах видвигає постійно українську проблематику. Союз Українок Америки робить

це послідовно, пляново й докладно. І може ствердити певні успіхи, а головно зацікавлення й точну поінформованість серед дотичних кругів.

Це є поважна й корисна робота і на цьому саме відтинку діє наша співпраця у завданнях УКК, хоч може й незарекльмована як слід.

Також відносно дрібної роботи, — позискання матеріальної бази для УКК, то українська жінка, а зокрема союзянка ніколи не відмовить своєї співпраці там, де вона бачить позитивну мету й єдність. Здоровий громадський інстинкт і щире материнське серце кажуть їй приложити своїх сил до кожного позитивного діла. Вона робила й робить це, не очікуючи подяки. Та її громадська постава каже їй сподіватись не тільки ролі співпрацюючого, але й співвирішного чинника в цій найвищій українській установі ЗДА. **Олена Лотоцька**

ДЕ ТІІ СТРУНИ...

Де тії струни, де голос потужний,
Де тее слово крилате,
Щоб заспівати про це лихоліття,
Щастям і горем багате?

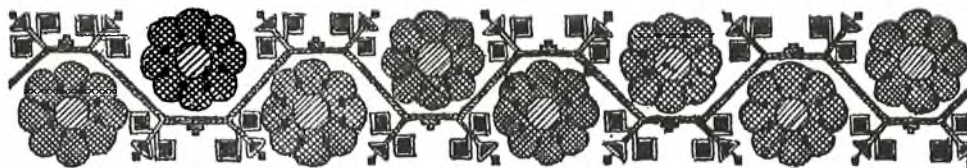
Щоб понесли все, приховане в мурах,
Геть на просторі майдани,
Щоб переклали на людську мову
Пісню, що дзвонять кайдани?

Єрусалим мав свого Єремію,
Що голосив серед поля;
Чом же свого Єремії не має
Наша зруйнована воля?

Полум'ям вічним на жах всім нащадкам
Дантове пекло палає;
Пекло страшніше горить в нашім краю, —
Чом же в нас Данта немає?

Гей, блискавице, громова сестрице,
Де ти? Розбий злії чари!
Хай ми хоч раз заговоримо громом
Так, як веснянії хмари!

24. травня 1902

На актуальні теми

Через американську пресу прошуміли легкою сенсацією враження б. посолки Перли Места з подорожі по ССРСР. „Нью Йорк Гералд Трібюн“ друкував їх у продовженнях і подав до них цікаві ілюстрації.

Посолка Места скористала з запрошення советського амбасадора і переїхала країну здовж і вперек. Зокрема залежало їй на тому побувати на Україні, бо вона хотіла відвідати Запоріжжя. Машини до сталеварень доставила була свого часу фабрика родини Места в Питсбург, Па.

Відомості, які подає посолка про Україну, для нас дуже цінні. Під час свого короткого побуту вона відмітила риси окремішности українців і москвинів. Вона розказує, як привітно і щиро відносились до неї люди в Харкові й Києві, як радо розказували їй про своє життя та не приховували подиву для Америки. Тоді коли в Москві були замкнуті й холодні й не мали найменшої охоти виявляти своїх почувань.

Та найбільше вразила її обставина, якої вона не сподівалась. Коли вона запитувала зустрічну людину, чи не росіянин бува, всі відповідали з неприхованим обуренням, що вони українці, а не росіяни. Посолка дивується цьому. Вона жила до того часу в переконанні більшости американців, що Україна це тільки провінція Росії. А тут — без штучної пропаганди, перші ліпші зустрічні люди з негодуванням відкидають це окреслення. Мабуть не могло бути кращого підтвердження нашої національної свідомости та окремішности, як оте, що його в 33-му році большевицького панування дала київська вулиця.

Ми дуже вдячні американській дипломатці за це ствердження, яке дійде до широких кругів американського громадянства. Зокрема цінить її виступ українське зорганізоване жіноцтво. Бо це ще один доказ, що може осягнути жінка на високому дипломатичному пості, коли вміє рухатись по світі та вглянути в справу.

Та це ствердження пригадує нам зайвий раз, як мало ще світ освідомлений про нас. З нагоди концерту хору „Думка“ у Нью Йорку американський критик назвав Леонтовича та інших наших композиторів „росіянами, що мабуть були українцями“ Знов та ж плуатина понять, яку треба постійно розяснювати.

Такою працею займається вже від ряду літ Союз Українок Америки. В попередньому числі описала свої заходи містоголола СУА п. Анастасія Федуняк. Вона теж застала повне незнання нашої справи серед провідних кругів американського жіноцтва в Шикаго. Та постійним інформуванням, показами й виставами вже впровадила правильне поняття.

А виступ Перли Места улеглив нам значно роботу. Її спостереженням можна користуватись як переконливим аргументом. Та все ж його треба піддержати точними фактичними даними, на яких опирається опінія світу.

У рядах стрілецької організації

(Спомин із юних літ)

Кажуть, що час біжить, а мені здається, що він летить стрілою. Особливо перша половина нашого століття! Це час жорстоких, світових воєн, час високо розвиненої техніки та смертоносних винаходів атому, що можуть до ґрунту змінити обличчя світу. Хто знає, чи не за скоро для нас, українців, ще не приготованих як слід до великого змагу, прийшов час війни?

Саме цього року сповняється сорок літ, як у Львові з тайного пласту, що існував при тайних самоосвітніх гуртах середньо-шкільної молоді („Молода Україна“) вилонився завязок стрілецької організації. До 1914 року ця молодь, як хлопці, так і дівчата, у цих тайних гуртках підготовлялись до виступу, краще сказати до дії, хоч тоді ще не виразно закресленої. Шукали дороги, інстинктом відчували, що гряде час, у якому вони мусять активно стати в обороні Батьківщини і готувались до цієї хвилини.

Коли в 1912 році засновано у Львові легальний Пласт, тайний пласт змінив у дечому свою програму і перейшов на революційно-військову організацію з відзнакою „Воля або Смерть“, з якої вилонились УСС, що були зорганізовані при Повітовій Січі у Львові, при вул. Коперника ч. 5.

Хочу подати тут у короткому споміні, як і чим жила наша молодь у тих тайних гуртках. Окрім рефератів з українознавства й на загально-освітні теми, дбала й про практичну підготову для служби Батьківщині. Очима душі часто гляджу в минуле й бачу те безприкладне завзяття, те горіння у спільній підготові. І мов крізь серпанок часу бачу два гуртки, що мають змагатися з собою в теренових вправах на південний схід від Львова. Перед очима встають постаті друзів, що з них дехто з нами на вигнанні, а

декого змів світовий буревій, невідомо коли й як. Та всі вони приложили своїх рук до вільного діла, деякі визначились, а то й проводили в ньому. Оцій підготовній праці їх нехай буде присвячений цей спогад.

Перший гурт провадив тов. *) Чмола Іван. Було тут 15—20 учасників, а між ними одна дівчина, Еінка. Вихід із стрійської рогачки о год. 3-ій по полудні. Провідником другого гуртка був тов. Семенюк Осип, осаул Пов. Січі у Львові. В цьому

*) Так ми себе тоді називали і я так це подаю, хоча це слово вийшло тепер з ужитку.

гуртку було також около 20 учасників, а в тому трое дівчат: Марійка Дика, Марійка Якимович і я. Наша збірка була на личаківській рогачці о год. 3-ій по полудні в суботу. Вправи мали тривати цілу ніч.

Ми скоро поспішали в напрямі Винник, Винничок на ліс і село Гончарі. У Винниках почало хмаритись, а як ми ввійшли за Винничками в ліс, почав падати дощ. У старому густому лісі ми цього не дуже відчували й скоро просувались у напрямі Гончарів. Та коли дійшли до молодого ліса, сильно захищеного, вже мокли не лише згори, але й кругом, бо протискались крізь

Світлина з групою УСС

Зправа до ліва: хор. Софія Галечко, ст. дес. Ганна Дмитерко, хор. Василь Ратич (пізніше чоловік Ганни Дмитерко), богослов Палюх. Сидить десятник Палюх.

мокрі хаші і промокли до нитки. Дощ не вгавав. З тяжким трудом вийшли на галявину. Там була дорога, а нижче того балка. На краю її стояла якась шіпка, а на віддалі одного кілометра видніло село Гончарі.

Смеркалося, а дощ лив як „із цебра“. Провідник післав звідуна перевірити, що то за шіпка й показалося, що там наложена сира цегла до сушення. Ми зайшли туди вдоволені, що хоч дах у нас над головою, бо шіпка була кругом відкрита. Верхню одержу ми повикручували й хотіли покласти ватру, але не було сухого ріща, а до села не хотіли йти. Тоді ще не було звичаю робити такі прогульки, то ж люди могли Бог зна що подумати. Ми зіли, хто що мав, і стали чекати, щоб дощ перестав. А дощ, не то що не вгавав, а просто лив і ми вневдовзі опинились немов на острові. Нашу шіпку кругом облило водою і ми бродили по коліна в воді, коли йшли змінити стійку. Стійковий робив службу в шатрі, що трохи хоронило від дощу. Холодна осіння ніч дошкулювала, а ми промоклі дриготіли, бо рухатись не було де, а висушитись тим більше. Так провели ми ніч до ранку і рішили вертатись залізницею з Давидова до Львова. Нічна вправа нам не вдалась.

Та ми не зрадили тим початком. Пізніші виправи на „Чортову Скалу“ над Лисиничами та в інші напрямки вже були вдатні. Після вправ ми сигналізували електричними ліхтарками азбукою Морзе. Перед тим у залі Січі ми проходили теоретично знакування, вязання вузлів, азбуку Морзе. Що суботи йшли в терен, коли погода не була надто несприятлива.

Одних вправ не забуду, бо вбили мене не лише в тямку, але й у долоні. То були вправи, так би мовити, престіжеві.

Виправа мала за ціль Чортову Скалу. Хлопці вибирались лиш на пополудне вправляти ливами, то значить спускатись по ливні з найвищого і найстрімкішого боку скали, так наприклад як із другого поверху

камяниці. Спочатку сигналізували хоруговками, а потім зїжджали по ливні в долину. Першим зїхав, як звичайно, тов. Чмола, потім Сушко, Семенюк і інші. На нас, дівчат, вони не звертали уваги, мовляв, де вам до того! Я вже не памятаю, котра з нас пішла перша, я чи Бінка. Але знаю, що коли я зїйшла, то мої долоні не то що пашіли, але горіли, а грубі червоні смуги набриніли і кілька днів тяжко було стиснути п'ястук. Бінка дістала міхури на долонях, Марійка, коли зїхала, то почервоніла, аж сльози стали в її очах. Та ми не подали й виду, що відчували це. Ні на крок не хотіли уступити, щоб не було знов поблажливих балачок, що ми слабі істоти і такі не можемо в усьому дорівняти. Це нас однаково дратувало й боліло.

І тепер на самоті ходжу в думках отими стежками й яругами. Яке це минуле було молоде й багате в різні переживання! Я дякую Богу, що в той бурхливий, трудний час я не животіла, а жила. Час цей приніс був епохальні зміни — падіння тронів, і воскресення Української Держави. І хоч ворог знищив це діло та розвіяв нас по цілому світі, та я цей зрив пережила і в тому часі не дармувала.

Дай, Боже, щоб сотні й ти-

сячі молодих дівчат готувались зустріти знов нове воскресення. А матері, розсіпані по цілому світі, защемили вогонь посвяти у своїх дітей, щоб у слушний час вони його осягнули.

Ганна Дмитерко-Ратич

15. жовтня 1953.

ІЗ НАУКОВОГО СВІТУ

На четвертій наук. конференції Наукового Т-ва ім. Шевченка, що відбулася з початком вересня в Торонті, у філософській комісії виголосила доповідь п. Стефанія Жмуркевич на тему „Новий світ у Лесі Українки“.

На науковому конгресі українських і німецьких психологів у Мюнхені дня 7. і 8. березня д-р Е. Смально проаналізувала становище Сквороди в психології світоглядів та виказала близьку спорідненість цього філософа з заходом.

У квітні відбулася наукова конференція Літературознавчої Секції УВАН у Гарвардському університеті. Поміж іншими зачитала докторантка А. Кардиналовська працю про „Стилістику української барокової епіграми“.

РАДІОПЕРЕДАЧІ СФУЖО

В липні ц. р. передано через радіовисильню Рим доповіді Олени Харко „В неволі советів“ і Л. Коник про „Голод в Україні“.

Акт посвячення Дому СУА

До справи нашого сценічного костюму

Недавня стаття Миколи Бутовича „Костюм театральний та народний” в нашому журналі (Н. Ж. ч. 3) та відгук на неї у статті Катерини Антонович (Н. Ж. ч. 6) „Українська дівчина” не викликали дальших дописів із тієї ділянки. Так мало цікавить наше суспільство справа сценічного вбрання. А здавалось би, що є в нас лекуча потреба обговорити це й є для цього багато знэвців та зацікавлених у тому людей.

До того ж стан сценічного костюму в нас вимагає конечного вгляду. Бо він не тільки не розвивається, не еволюціонує, як майже всі ділянки мистецького життя на еміграції. Про те згадує Микола Бутович, вважаючи ролю проектантів костюмів у нас безвиглядною. „Костюми по їх рисунках звичайно виконується так, як „ся дєсть”, каже він, натякаючи мабуть на свої численні костюмові проекти, що їх постачає нашим театрам і балетам. Та всеж цей його докір каже нам догадуватись, що це радше технічні труднощі не дають постановникам виконати його проектів як слід. Не маю тут на думці натяку Катерини Антонович на те, що проект костюму не все можливий до виконання театральному костюмерові. А просто, знаючи умовини праці театру чи балету не бачу змоги в того театрального костюмера — експериментувати. Він, а радше вона — розпоряджає такими скупими засобами часу і вміння, що приневолений спрощувати і тоді проектантові важко розпізнати в тому костюмі свій задум.

Та треба ствердити, що наш сценічний костюм занепадає. Правда, в наших театрах на еміграції уже закріпилась увага до тієї сторінки виступу, що впливає з традицій нашого театрального мистецтва на рідних землях. Цього доказом хочби ті проекти, які вони замовляють у мистців, дарма, що не все театр може з них користати. Та в останньому часі о-

жила в нас трохи призабута галузь народнього танку і випровадила на сцену танкові гуртки. Є більші й менші, краще й гірше поставлені, в усіх країнах нашого поселення. Виглядає,

що їх буде щораз більше, бо танком цікавиться й тут роджена молодь українського походження.

Для танку костюм має куди більше значення, як для театру,

Із конкурсу народнього вбрання на II Фестивалі української музики й танку в Торонті

Два дівочі строї з Полтавщини, нагороджені. Сидить Люба Чабак (у вінку), стоїть Люба Федюшко (в стрічці).

Сторожа

Легенда

де зорове враження не становить ще всього. А тимчасом зустрічаємо в танкових груп та їх ініціаторів куди менше зрозуміння для танкового костюму, як у театрі. В останньому часі визначились особливою активністю дві з них — танкова група „Орлик” в Англії і „Джерело” в ЗДА. В обох цих групах сценічний стрій зостався на рівні давніх аматорських гуртків, без найменшої уваги для духа нашого вбрання та його декоративних завдань у балеті.

Правда, із здивуванням заважаємо це також у танковому мистецтві на рідних землях. У ч. 5 журналу „Народна творчість” (орган Інституту Українського Фольклору при Академії Наук) подана світлина народного танку „Дощик” у виконанні танкового гуртка Житомирського Палацу Піонерів, а в ч. 42 журналу „Нові Дні” на обгортці — світлина українського танку „Тропотянка”, у виконанні державного ансамблю танку УРСР. Костюми танечниць відбігають частинно, а подекуди зовсім від засад нашого народного вбрання і хоч вони скомпоновані уважно для сценічного ефекту, проте духа народного одягу вже не мають. Та воно й не дивно, коли зважити, що в СРСР в усіх галязях українського життя намагаються затерти відрубність від „старшого брата”, не вглиблюються в окремі національні прикмети нації, не плекають традиції. Воно й природно, що з культурного надбання нашого народу, а таким є його народне вбрання, там роблять лише поверховну приману, лише ефектовний лубок, що має засвідчити — як і українські написи на установах — про зацікавлення народною творчістю.

Тимбільше боляче вражає нас стан нашого сценічного костюму у танкових груп на еміграції. Невже танкові майстри, що довели до неабиякого вміння свої гурти, так мало освідомлюють собі вагу танкового вбрання? Що допускають атласові лискучі шаравари, цитриново-жовті жупани, фартушки

Одного разу Мати Божа сиділа в небі і дивилася крізь хмари на землю. Це була неділя. Мати Божа не пряла срібних ниток, нічого їй було робити. Тоді вона почула чийсь плач. Він доходив здалека, з землі. Це була таке гірке, роздираюче ридання, що Мати Божа засмутилася і забажала побачити, хто це так гірко ридає. І злинула на землю.

Опинилася вона на леваді, покритій яркими квітами, що як вогняні язички стелилися по травах. За левадою видніло село з малими хатками під стріхами, а вздовж села плила річка, як срібна стрічка серед зелених верб. Мати Божа усмінулася на вид такої краси і від цієї усмішки ще краще зацвіли квіти, ще ясніше заграли соняшні промені.

Мати Божа пішла до села і застукала до першої хати. Ніхто не відізався. Заглянула через віконце і побачила убоге, майже пусте нутро хатини, з полупаними, нагими стінами та з одним-однісеньким горщиком на печі. То мусіли бути дуже вбогі люди, ті що тут жили.

з тороками та розвіяні кучері у дівчат?

Правда, вже є й серед нашого суспільства познаки зрозуміння. Українсько-Канадійський Легіон з нагоди III Фестивалю української музики й танку влаштував конкурс народного вбрання в Торонті й на ньому виведено кілька стилевих зразків. Кооп. „Плай” у Торонті при співпраці мистця-декоратора І. Кубарського випрацювала крій стилевого жіночого вбрання і пропонує його танковим гурткам та хорам. Отже практична змога придбати собі стилевий стрій уже є, а це вже багато значить. Треба ще, щоб зросло зрозуміння тієї справи серед учасників танкових гуртків і хорів. А тут перше слово за диригентами та провідниками танкових груп. **Л. Бурачинська**

Мати Божа постукала до другої хати, але й тут була пустка. Обійшла ціле село, та ніде не зустріла вона кращої хати з квітником та образами. І ніде не відкрились перед нею двері.

Вже хотіла вона покинути це село, коли почула дитячі голоси. Вони лунали з високого будинку, що стояв як сіра скала посеред села. Мати Божа дуже любить дітей, то ж поспішила туди.

То була школа, бо діти сиділи в лавках і хором повторяли слова вчителя. Мати Божа не розуміла, що вони говорили, бо це була чужа мова, не українська. Личка в дітей чомусь не усміхалися, а на стіні не було образу її сина, Ісуса. І Мати Божа віддалилася.

Недалеко на полі побачила вона людей, що працювали. „То добрі люди, бо вони люблять землю. Піду до них, вони приймуть мене”.

Мати Божа привіталася до першого чоловіка, що копав сапою, але він не відповів на привіт, не підніс спину, він далі копав і копав. А на ногах у нього були кайдани. Тоді Мати Божа побачила, що всі ці люди зковані і працювали мовчки і важко, бо то були невилітники. Наставники стояли поруч і підганяли їх до праці.

Пішла Мати Божа далі і побачила церковцю. „Піду туди — подумала вона собі — люди в церковці напевно пізнають мене”. — І постукала до церкви.

Та хоч це був святковий день, не було чути звуків співу, ані не було видно світел. Глянула Мати Божа вгору, а на дверях заснував павук товсту лавутину. Ото ж вже довгий час ніхто не відкривав церковних дверей.

Мати Божа сіла на порозі і зажурилася. Бо вона побачила, що на землі багато змінилося з того часу, як вона покинула її. До того вона була втомлена, а ніхто не прийняв її, була спратнена, а ніхто не напоїв її.

Здалека залунав голос. Швид-

ко піднеслася з місця, бо то був той сам плач, що його вона чула з неба. Пішла в тому напрямі і знайшла напів розвалену хатину, що стояла оподалик села. На порозі хати сиділа жінка, важко ридючи, а кругом неї був гурток малих дітей.

— Чого ти ридаєш так важко? — запитала Мати Божа.

— Якже ж мені не ридати? — відповіла жінка. — Хату мою знищили, забрали останню пригорщу збіжжя. Мої діти в голоді і холоді і я хутко закопаю їх у яму, — жінка знову заридала.

— Де опікун ваш, батько цих дітей?

Убили його — відповіла жінка.

— Хто вбив його і завіщо?

— Хто ти є? — кликнула жінка, що не знаєш горя цієї землі?

— Я здалека, — відповіла Божа Мати — але я хочу допомогти тобі, тому розкажи мені твоє горе.

— Немає в мене іншого горя, як горе моєї Країни. — сказала жінка. — Бо прийшов ворог і нищить наше добро і нас. Наші святині зачинені, а земля спливає кровю. Чоловіки стали невільниками на власному полі, а діти кличуть батьків чужою мовою.

— Я вирятую твоїх дітей. Ходи за мною. — сказала Божа Мати.

Жінка злякалася. Вона хотіла залишитися в своїй хаті і на своїй землі.

Ти підеш за мною — сказала лагідно Божа Мати. — Я поведу тебе в іншу країну, там діти кликатимуть батьків своєю мовою. Але ти будеш їхньою сторожею.

— Дух чужини вибе зброю зі слабих жіночих рук! — кликнула жінка, — бо його є майбутнє.

— Не тривожся, жінко! — промовила Мати Божа — Майбутнє є цієї землі. Твої діти

ДОПОВНЕННЯ

У статті „14-ий зїзд Українського Золотого Хреста“ в ч. 8 „Н. Ж.“ пропущено при згадці про Відділ УЗХ в Міннеаполісі, що цей Відділ охоплює жіноцтво з Ст. Пол і Міннеаполіс,

повернуться до неї. Памятай, що було сказано: а ти сторожею.

Тоді жінка поклала грудку землі собі на груди, поцілувала поріг своєї хати, в останнє глянула в той бік, де колись висіли святі образи. Забрала дітей і пішла в світ.

Мати Божа перепроводила її щасливо попри ворожу варту, крізь ріки, гори і моря, в далеку, далеку чужину.

Чи сповняє жінка наказані заповіти? Бо, можливо, що Мати Божа запитає її колись про те. Зовсім певно, запитає.

І. Винницька

Перед відкриттям Дому СУА. Голова п. Лотоцька перетинає стяжку в асисті К. Ярош, секр. СУА і Анни Сивуляк, господарської референтки. Впр. о. Мирон Головінський.

З побуту у Франції

У тихій садибі

Перші дні побуту в Парижі я мала нагоду брати участь у святочній академії 15-ліття смерти полк. Е. Коновальця, яку влаштував Фронт Національної Єдності. На цій академії присутній був полк. А. Мельник і ген. М. Капустянський. Між почесними гостями я побачила в перших рядах дві жіночі постаті: старшу, сиву жінку з ясним, добрим обличчям, а побіч неї клясичний профіль елегантної пані. І хоча ніхто мені не пояснив, хто вони — мені зараз же стало ясно, що це пані Отаманова Ольга Петлюра і пані Єлисавета Прокопович. Побіч них ген. Удовиченко, інж. Созонтів, ред. Роман Голян, а далі представник ОУРФ др. Нестерчук. Словом, усі громадські організації спільно вшанували це свято.

Після свята мені вдалося зразу умовитись на зустріч. З сердечною усмішкою обі пані запрошують мене відвідати їх у їхньому домі.

Підміський паризький поїзд везе нас із п. Ніною Коваленко в гостину. В нас певне хвилювання. Я маю передати привіт від Гол. Управи СФУЖО та по-

одиноких організацій Америки й Канади. Як привітати її? Тиждень тому сповнилась її велика мрія — поставлено і посвячено новий величавий пам'ятник на могилі Гол. Отамана. Привіти й вінці з усіх країн Європи і з інших континентів, масові делегації робітників з усіх європейських країн прибули поклонитися і вшанувати пам'ять Покійного. Пані Ольга зі зворушення і з вичерпання того дня ослабла, але щаслива і спокійна, що впорядковано могилу на Монпарнас до часу, заки український нарід не збудує українського Пантеону на рідних землях.

Як вітати її? Входимо в старинний домок французького містечка. Подвір'я обгороджене мурами, на яких цвітуть червоні троянди і ціла повінь квітів. Зустрічає нас пані Єлисавета з сердечною ввічливістю великої дами. — Заходьте, будь ласка, до нашого „жіночого манстиря“, запрошує. Бо окрім пані Отаманової й пані Єлисавети живуть тут ще дві їхні родички. По хвилині запрошують нас на гору до пані Ольги.

Вона теж мило зустрічає нас і обіймає, запрошуючи до своєї кімнати. Привітна ясна кімна-

та, скромно влаштована, до якої заглядають троянди з подвір'я. На стінах проекти пам'ятника, на полиці модель погруддя, яке приготував мистець-різьбар Крук для пам'ятника.

Передаю привіти. З великим зацікавленням випитують обі пані про ціль моєї поїзди, конгрес у Брюсселі та працю жіночих організацій ЗДА й Канади. Видно, що обі пані слідкують за справою та є в курсі тих усіх справ. Пригадуємо собі, що пані Єлисавета була делегаткою на конгрес Союзу за виборче право жінки у 1926 р. в Парижі і тому пішла жива розмова про минулу й біжучу працю українського жіноцтва. Ми навіть не помітили, що наша сивоголова господиня вийшла і за хвилину з'явилася з невеличкою перекускою. За склянкою чаю ми продовжуємо живу балачку. Я інформую про життя українців у ЗДА й Канаді, а господиня наповняє все наново наші тарілки.

У двері стукають. Входить п. Р., організатор і творець бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі. Інформуюся ближче про його працю й обіцяю пригледати українському громадянству на американському континенті про її досяги.

Моя сусідка від довшого часу показує мені на годинник, бо останній поїзд до Парижа вже незабаром відходить. Я договорююсь із п. Єлисаветою про відвідини захисту для старших осіб в Абондані, коли я вертатимусь знов через Францію.

— Обовязково мусите відвідати й побачити це. Це наша гордість — це мої діти.

Ми прощаємось і товариство в поспіху сходить на долину. Я залишаюсь ще хвилину з п. Отамановою. Стискаю їй руку вже не як дружині Гол. Отамана, а як жінці, що забезпечила дорогі їй могили. Передо мною могила батька в Австрії, що спільно з урядом УНР перебув важку кампанію 1920 р. Стиска-

День посвячення. — Гості перед будинком СУА

емо собі знов руки як дві жінки, що розуміють себе, і сльози з'являються в очах.

Бігцем переходимо через подвір'я і немає часу заждати на квіти, якими нас пані хочуть обдарувати.

— Прощайте!

І зникли мури „жіночого монастиря“, де дві жінки-жрекині пильнують вогню дорогої нам традиції.

Відвідини у Ганни Совачевої

В поворотній дорозі до Канади у мене ще тільки три вільні дні. Один із них призначений на відвідини дому для старших осіб в Абондані. Іду в товаристві пані Єлисавети Прокопович і п. інж. Созонтова, членів-опікунів тієї установи. Приєдналась до нас ще член управи Союзу Українок Франції п. Оля Колянківська, щоб спільно з мною відвідати Ганну Совачеву, почесну членку СУФ.

Вже по моему приїзді додали до мене тривожні вісті про її стан здоров'я. Тому обдуємо нашу візиту так, щоб її найменше схвилювати.

Здалека видніє прегарний замок Абондан. Входимо до ясної, привітної кімнати, в якій мешкає Ганна Совачева спільно з іншою мешканкою. Вітаємось сердечно із сльозами в очах. Бачимо її вже в кращому здоровному стані і в повні духових сил.

Згадуємо її мандрівку по Галичині й зустріч у домі мого батька в Товмачі. Її незабутні постаті, в історичних та побутових песах залишили глибокий слід серед українського громадянства. Наша зустріч у Зальцбургу, коли вона в тяжких умовах воєнного переселення обняла головуство Союзу Українок Австрії і з повним темпераментом своєї вічно-живої вдачі вела аж до часу свого виїзду до Франції. Дальше життя на терені Франції і хоч сама зломана недугою і важкими умовами життя, вона включається в громадське життя. У висліді Союз Українок Франції вшановує її почесним членством у день її 70-ліття.

Посвячення Дому СУА. — Гості за обідом в городі

Іде жива розмова про працю жіночих організацій, про міжнародний конгрес у Брюсселі, про працю й судьбу українського театру в Америці. Запитую про спомини, які Ганна Вікторівна приготувала до друку. Ганна Вікторівна запалюється. Підноситься з постелі і пробує сідати. В неї на лиці румянці. Ми з панею Олею турбуємось, чи не занадто хвилюємо її.

Вона запитує про здоров'я і працю голови СФУЖО п. Олени Кисілевської. Я рада поінформувати її, що п. голова постійно працює й интересується

не тільки жіночими організаціями, але й поодинокими жіночими постатями в різних країнах.

Ми й не чулись, що розмова наша триває більш години. Нас відкликали для зустрічі з усіми мешканцями захисту. Ми сердечно обіймаємо Ганну Вікторівну і бажаємо їй скріплення сил. Від дверей ще останній погляд на білу кімнату і Ганну Вікторівну.

Вона сидить на ліжку, в неї блистять живі очі, що заходять у нас обоїх сльозами.

Ірина Павликовська

Відкриття Дому Союзу Українок Америки

День 4. жовтня 1953 р. залишиться довго в пам'яті кожної членки СУА, а також представників організацій та запрошених гостей на велике торжество. Це посвячення власного дому першої жіночої центральної організації — мабуть перше в історії українського жіночого руху. Небуденне воно й тим, що жінки з природи речі дбають передовсім про других, а не про себе. А тут довершилося велике діло — придбано власний будинок, приведено його до взірцевого вигляду і як закінчено Богом почату працю, так і приступлено до посвячення дому, бо як і згадав у своєму слові о. Головінський „Аще не поблагословить Господь, дармо труди ся чоловік“

Чекали ми всі вже того дня, благали Бога про погоду, сонце і тепло, щоб могли примістити гостей також і в городі, бо зала і кімнати Централі не зможуть усіх примістити. Погода дописала, публіка також, але будинок виявився замалий на ту кількість гостей і тому не всі може були вдоволені. Вже від ранку навідувались приїзжі делегатки та гості, усі проходжі зупинялись біля прибраного прапорами будинку при 909 Н. Френклин. А біля полудня і

пройти було неможливо. О год. 1. 30 голова СУА п. Олена Лотоцька започаткувала відкриття дому. В товаристві членів Головної Управи пп. Сивуляк, Бабяк і Ярош вона перетяла синьо-жовту ленту, якою були перев'язані входові двері. Всі приявні увійшли до головної зали, де о. Головінський довершив торжественного посвячення. Публіка заповнила також другі кімнати, коридор та город. Після церемонії посвячення перейшов о. Головінський усі кімнати та покропив їх свяченою водою. Потім запрошено о. О. Головінського, представників установ та делегаток Відділів СУА до гарно прибраних столів у залі та в городі.

Тут привітала всіх голова Окружної Ради СУА, господарська референтка Централі та голова Комітету Посвячення Дому п. Анна Сивуляк. У своїй короткій промові зясувала вона працю СУА впродовж 28 літ. СУА як добра мати дбав про всіх, головно про Рідний Край і тому так пізно подумав про себе. Коли Боже Провидіння казало нам лишитись у новій батьківщині, то ми рішили придбати дім, в якому збереглися б пам'ятки нашої культури. Наші діти і внуки дістануть

у спадщині ці надбання нашої праці для дальшої опіки. Окремо вітає американських гостей, представників Інтернаціонального Інституту та Федерації Жіночих Ключів м. Філадельфії.

Зчерги „товстмайстер“ свята п. Стефанія Пушкар, перша місто голова СУА дякує п. Сивуляк за милі слова й відчитує писемні привіти від голови СФУЖО п. Олени Кисілевської, від 28 Відділу СУА, від 26 Відділу СУА, від 22 Відділу СУА, від 23 Відділу СУА, від 8 Відділу СУА, від п-ва Корпалів.

В часі обіду перше слово виголошує о. Головінський, зясовуючи доцільність організаційної праці за Божим благословенням. Добрі діла приносять і добрі успіхи. Бажає успіху в дальшій праці СУА. Від Централі Українського Конгресового Комітету вітає СУА п. Юліян Ревай і підчеркує повну співпрацю, як у провіді, так і в низових клітинах обох установ. Просить дальшої співпраці й допомоги. П. д-р Володимир Галан вітає Союз Українок Америки від ЗУАД Комітету і підчеркує також гармонійну співпрацю, яка від самого початку виявляється у виконанні спільних завдань. Відділ СУА у Балтимор був першою організацією, яка вступила до ЗУАД Комітету. П. Іван Дудун складає привіт від „Провидіння“ і заявляє волю до дальшої співпраці, д-р Матвій Стахів вітає від братської організації Робітничого Союзу, підчеркує осяги праці СУА та бажає, щоб і на громадському відтинку українські жінки стали вирішальним чинником. П. Олена Штоггин передає привіт від Гол. Управи Українського Народнього Союзу, а також від 41 Відділу СУА, який був перший у Філадельфії та складає від Відділу 25 дол. Потім іменем Т-ва Українсько-Американських Горожан складає палкий привіт п. майор Дармограй й бажає на будуче якнайтіснішої співпраці. Нас усіх ед-

Посвячення Дому СУА, — Обід в головній залі будинку

нає змагання — відновити на рідних землях самостійну українську державу. Okремо звертається до американських гостей по-англійськи. Д-р Микола Ценко передає привіт від централі організації нових імігрантів „Самопомочі“ і найбільшого Відділу її у Філадельфії. Згадує, що Централя СУА, не маючи ще власного дому, в самих початках дала приміщення Відділові „Самопомочі“ Д-р Григор Лужницький складає побажання від видавництва „Америка“, а п. Олександр Яремко від „Нар. Помочі“

Всі українські промови перекладає „товстмастер“ коротко на англійську мову. Зчеги вітають з придбанням власного будинку американські гості п. Нойджел Вулф, президент Інтернаціонального Інституту, та п. Елізабет Кемпбел, ексекютивна директорка. Вони заявляють, що високо цінують співпрацю українців та бажають якнайкращих успіхів.

Від Окр. Ради СУА говорив п. Олена Коломінська. Вона підкреслила велику допомогу СУА скитальцям та залишеним, згадала ще раз про переселення вдів, що викликало таку повагу до українського зорганізованого жіноцтва серед переселених чинників в Європі. Друга містоголова СУА та голова Окр. Ради СУА в Нью Йорку п. Катерина Пелешок зясувала прекрасно чому „так пізно“ СУА купив для себе дім. Думав про всіх, старався допомогти, а щойно на кінці подбав про себе. Тепер пора всім жінкам згуртуватися біля цього дому, звідкіля промінюватиме й на майбутнє сяйво любови, єдності та зорганізованої праці. Складає 25 дол. від 1 Відділу СУА, який очолює і 25 дол. від себе. Зчегри п. Петро-неля Пецюх, голова 2 Відділу в Честер, Па. бажає дальших успіхів у праці. П. Возьний від осередку СУМА у Філадельфії складає 5 дол. і бажаючи успіхів зазначає, що членки СУМА поновлять із часом ряди СУА.

З привітом від 20 Від. СУА виступила п. Інна Черняхівська, від 4 Відділу СУА п. Емілія

Посвячення Дому 4. жовтня, п. р. — Гості за обідом в городі

Корнат, від Окр. Ради СУА в Нью Йорку п. Іванна Бенцаль.

З огляду на пізну пору, а також тісноту приміщення не всі делегатки і гості могли виступити. На закінчення подякувала всім сердечним словом п. О. Лотоцька. Згадуючи дрібну, але послідовну працю всіх членок порівняла її з приказкою про скупого, але мудрого хресного батька, що обдарував свою похресницю при христиних одним яечком, але з нього впродовж літ вивів ціле придане. Так і СУА завершив свою 28-літню, може й не для всіх помітну працю — придбанням власного дому. Із невеличкого

яечка, дрібної членської вкладки, впродовж років поплили сотні й тисячі жертв, а вкінці й ця твердиня, де здійсниться давний задум — створення українського етнографічного музею в ЗДА. „В єдності сила“, а „в своїх хаті — своя правда і сила і воля“, як це було зілюстровано написом на торті, що його так майстерно удекорувала п. Зеновія Терлецька на це свято.

Присутня

Історію українського жіночого руху знайдете в альманаху „СРІБНИЙ ВІНОК“. Ціна 50 ц. Замовляти в централі СУА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

ДІТРОИТ, МИШ.

Ділимося сумною вісткою з членками СУА, що дня 10. вересня ц. р. попрощалась із тим світом по довгій і важкій недугі членка 23 Відділу СУА в Ді-

троїті, **Марія Савчук**. Походила з с. Куйданця, пов. Збараж, до Америки приїхала в 1925 р. Була тихою вдачі і широко підтримувала організацію, хоч недовго була членкою, бо вступила щойно в 1950 р. Та впродовж 20 літ брала участь у всіх імпрезах СУА та складала все датки на народні цілі. Вже по виході з шпиталю зложила передплату на „Наше Життя“, хоча знала, що вже довго не буде його читати.

Залишила в смутку чоловіка Дмитра, сина Павла з дружиною, дочку Ганю, двох унуків, брата, що його спровадила з Англії та рідню в краю.

Спи, дорога Союзяно! Нехай земля Америки буде тобі легкою! **Союзянка**

П о д я к а

Складаємо ширю подяку о. Парохіві, що провадив похорон, похоронному заведенню п. Градовського за добру службу та всім, що зложили квіти і замовили Богослуження. Рівнож складаємо подяку всім членкам 23 Відділу СУА, що відвідали

нашу матір у часі її недуги та взяли участь у похоронах. Сердечно дякуємо пп. Козаченко і Темнюк за приготування прийняття по похороні.

Дмитро Савчук, чоловік,
Павло і Ганя, діти.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Недавно тому відпроварили членки 20 Відділу СУА на вічний спочинок свою дорогу по-сестру **Тетяну Даньківську**. Походила з с. Биків, пов. Самбір, із роду Тарнавських. Змалку мріяла про освіту і закінчила з успіхом семінарію СС. Василян-нок. Працювала в рідному селі в читальні „Просвіти“ Згодом одружилась і перенеслася до Самбора, де активно працювала в жіночій організації.

Війна вигнала подружжя Даньківських у далеку мандрівку. Прибувши чотири роки тому до Філадельфії, Тетяна Даньківська зголосилась як карний член до 20 Відділу СУА і вложила багато праці в його розбудову. Два роки провадила секретарство й уступила тільки тоді, коли важка недуга почала їй дошкулювати. Та завжди брала участь у сходинах та імпрезах Відділу. Всі памятають тут її миле обличчя, що додавало відваги всім пригнобленим та знеохоченим. Бо покійна була до останку бадьорою й життєрадісною, а свою силу черпала з глибокої віри в Бога. Тому мало хто вірив у її смерть, що постигла її в 40-му році життя.

В. І. П.

ПОДЯКА

Сердечно дякую голові СФУЖО п. Олені Кисілевській, Управі СФУЖО та всім, хто у хвилину мого найтяжчого горя — смерті моєї незабутньої Мами, бл. п. Софії Шпаківської — поспішив до мене із своїм співчуттям і розрадою, а 42-ому Відділові СУА і Окружній Раді СУА складаю подяку за Служби Божі за упокій її душі.

Хай Бог нагородить Вас усіх!

Віра Шпаківська

ЧИСЛО ПАТРОНАТІВ ЗБІЛЬШИЛОСЯ

Наші збіркові пункти починають цікавитись долею садків і шкіл у Німеччині. Щораз більше розпитує про умовини патронату. Подаємо спис тих, які вже перейняли на себе опіку, у такій черзі, як зголошення наспіли.

Мюнхен-Мозак — 22 Відділ СУА у Шикаго, (Д. Бурштинська).

Мюнхен-Людвігсфельд — 26 Відділ СУА у Гемтремк (Т. Стельмах) разом із школою українства (п. Кучер)

Ст. Мартін — 28 Відділ в Ньюарку (О. Гординська).

Авгсбург — 16 Відділ у Мінеаполіс (Л. Козак).

Зостається ще шість навчальних станиць у Німеччині, що чекають допомоги. Хто черговий?

Комітет „Мати й Дитина“

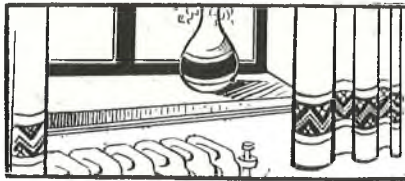
МІЖНАРОДНА ЖІНОЧА ВИСТАВКА В НЬО ЙОРКУ

Дня 2. листопада відкрито виставку, до якої українське жіноцтво так основно підготовлялось.

Вже торік українки здобули собі замітне місце серед усіх народностей, що виставляли. Українська стійка належала до найкраще влаштованих, українською програмою закінчено виставку. Тому цьогорічний виступ вимагав ще більшої уваги і підготовка до нього ішла ще дбайливіше. Українки здобули цим разом рокову стійку, отже мали корисніше місце для виставлення предметів нар. мистецтва. Покази народного вбрання, що торік були включені в програми національностей, ідуть тепер у загальному показі щодня. І кожний раз беруть у ньому участь українки своїми найкращими зразками.

Українська програма під гаслом „Українська жінка в музиці, співі й танку“ цього року теж замикає виставку дня 8. листопада.

Сценки на Св. Миколая знайдете у збірнику „Зима“. Замовлення в Централі СУА. Ціна 50ц.

У НАШІЙ ХАТІ

Як облегшити хатню роботу?

Хатня робота складається з різних рухів, що менше або більше напружують організм. Коли їх продумано упорядкувати, тоді працю можна скорше виконати і вона менше втомляє.

Над цим уже проведено багато дослідів. Найменше сили зуживає організм, коли виконує працю лежачи. Коли сидить при праці, зуживається 4% більше сили, коли стоїть потребує 12% більше сили. Найбільше сили зуживає в зігнутому становищі, бо аж на 55% більше, як організм лежачий.

Отже з цього обчислення повинна вчитись господиня. Уникати якомога праці в зігнутому положенні, а старатись якнайбільше працю виконати сидячи. — І справді сучасна кухня вже має різне знаряддя, що уможливило це. Та все ж таки треба уваги й доброї волі господині, щоб користуватись ним уміло.

Наприклад — прання. Більшість із нас уже користується машиною, а її висота dostosована до рук господині. Але багато жінок ще пере ручно та й ті, що мають машини, деяке білля й панчохи чи літні суконки перуть у руках. Звичайно робиться це в мидниці на звичайному стільці, а при такому пранні спина жінки напів зігнута. Чому так? У кожній кухні повинен бути високий кухонний стілець, на якому господиня виконує сидячу працю. Оцей стілець може стати підставою для нашої мидниці, коли перемо панчохи чи інші дрібнички.

Великої сили зуживає також чищення підлоги. Коли вона покрита килимом, тоді без від-

курювача не обійдеться. Та коли вона, як у більшості випадків, має лінолеум, тоді висока щітка і витирачка (мапа) на довгому дрючку заощаджує нам згинання до мінімуму. Час від часу хочемо підлогу навокувати, щоб видобути з неї гарний полиск. Тут знов послужить нам практичне знаряддя, що запускає підлогу на довгому дрючку, а потім витирає її при помочі волохатої тканини, яка дуже добре переться. Значно трудніше вдержати цей полиск при дерев'яній підлозі т. зв. паркетах. Та тут допоможе нам також знаряддя, при якому не треба згинатися.

Щотижня приходитьсь нам вішати випране білля. Як часто не подумано про свою вигоду й згинаємось за кожним кушником до кошика! Тоді, коли кошик може стояти на підставці, або їхати за нами на старому дитячому візочку.

А вже подумаймо про прасування, що стільки сил зуживає! Небагато господинь дає себе про те переконати, що це можна б робити сидячи. Мовляв — великі кусні треба пересувати, дбайливо витискати краї, а цього сидячи не можна робити. А це є тільки питанням вправи. Тому раджу поспробувати спершу з дрібничками. Дитяче й жіноче білля, — хусточки й серветки можна завжди випрасувати сидячи. А головне — добре приспособити прасувальну дошку. Коли вона відповідно низька, наш стілець високий, кошик із біллям стоїть на стільці поруч — тоді легко можемо заощадити свою силу, сидячи.

Те саме з іншими кухонними роботами при підготові обіду. Обирання картоплі, чищення картодини — все може робити

господиня, сидячи на вигідному стільці зі спинкою. На колінах може бути миска на лущину, поруч на стільці стояти кошк із городиною. На досяг її руки повинен бути злив із водою, де вона може сплоскати ніж чи картоплину, коли чимсь занечистилась.

Щодо ліплення вареників чи зєвивання голубців мабуть уже всі погодяться, що це можна робити сидячи. Це вже випробували наші комірєтові пані, що напередодні всяких свят підготовляють ці улюблені страви. Та є інші недомагання наших кухонь, дарма чи вони електричні, газові, „з віконцем“ чи без. Це є низько положені рури, до яких завжди треба згинатись. От тому при закупі нової кухні слід уважно перевірити висоту її рури. Нехай би було менше в ній модних вигадок, а догідніше місце для печення.

Взагалі купуючи всяке кухонне знаряддя, продумаймо наперед його доцільність для здоров'я господині. Бо про нього треба дбати в першу чергу.

ХЛОПЦІ СПЛЯТЬ ДОВШЕ

Погода має великий вплив на сон дитини. Під дощ дитина спить довше і глибше, як при гарній погоді. Стверджено також, що хлопці сплять довше як дівчата того ж віку.

МАСЛО — ЛЕГКОСТРАВНИЙ ТОВЩ

Тому, що масло так легко топиться, то воно без труду вимішується зі шлунковими соками. Кульочки товщу роздріблюються до такої ж густоти, як у молоці.

Подаруйте знайомій чужинці „Spirit of Flame“ Лесі Українки і „Ukrainian Arts“!

ТАКИ ДОЧЕКАЛИСЬ

Любителі цибулі й часнику можуть від тепер розкошувати. Вже не треба ховатись від людей через оту грінку разового хліба, натерту часником, або може часникову підливу до мяса, чи таки зубець часнику з напакрикованою солониною і разовим хлібом. Вже можна надітатися зубець за зубцем до сходу. Таки дочекались того часу.

Скажете, як це воно так? А ось як — науковці винайшли що рослинний зеленець (кло-рофил) протидіає всім неприємним тілесним запахам. Отой зеленець, що прикрашує рістню принадним зеленим кольором, містить у собі велику тайну.

Винахід, як звичайно буває, постав випадково, коли до вонючих ран прикладалося зеленень в цілях лікування, й показалося, що вонь зникала. Це піддало гадку, що зеленень може мати в собі певні лічнічі властивості й зроблено зелену масть з зеленцю для вонючих гнійних ран. Ту масть широко вживано в військових шпиталях в часі другої світової війни.

Чудо над чудами. Отой скромний зеленець показався природним дезодорантом. Науковців це так зацікавило, що почато цілий ряд дослідів на добровольцях, головню тих, що терплять на незносний віддих, якого ніяк не можна збутися, а також і тих, що виділюють незносний піт. Досліди вдалися. Хоч правда, зеленець не лікує, тільки освіжує, або неутралізує неприємні тілесні запахи. Для охорони потрібно його вживати постійно, або бодай тоді, коли йдеться між люди.

Сьогодні екстракт зеленцю продається в пігулках по аптиках під назвою хлорофил пілс. На пачечках подається інформації, як ті пігулки уживати.

Нарешті можна свобідно віддихнути між людьми навіть і по зубцеві часнику. Таки дочекались! (За „Укр. Гол.“)

Вирівняйте передплату!

Плекання краси в 20-ому столітті

Перша передумовина вдержання молодости для кожної жінки — це придержування правил гігієни. Відживлятися згідно з потребами організму, не вживати над міру алкогольних напиктів, спати стільки, щоб відпочити. Позатим модерні косметики є озброєні цілим арсеналом різних метод плекання краси, що піддержують молодий вигляд жінки. Із них згадаю кілька, що тепер найбільше в моді.

Вітаміни оживлюють внутрішню й зовнішню (головню а, б, е, ф).

Соки різних трав, напр. конюшини та рослин, як томати, морква, салера, шпінат є також у моді.

Скільчені зерна пшениці, вживані внутрішню, себто мішані з поживою, мають мати менш корисний вплив на ор-

ганізм. Зовнішню вживають їх у формі оливи в складі кремів для плекання шкіри.

Діяння сексуальних гормонів та лікування ними є загально відоме. Вони побуджують фізичний і інтелектуальний стан, реактивують полові функції та діють на переходовий вік. Серум Богомольця, що його вживають у медицині при лікуванні різних недуг, має мати також відмолоджуючий вплив.

Уживають також серум пляценти для лікування волосся, щоб запобігти лисині, шкіри в формі кремів та масок, зморщок інекціями до шкіри. Серум пляценти завдяки своїм прикметам має запобігати передчасному старінню тканин та сприяти заступленню зужитих, постарілих клітин молодими.

Д-р Ол. Піснячевська

НАШ КВІТНИК

Українці привикли жити з природою. Під час визвольних змагань довелось мені переміряти степи Херсонщини. Як там відрізнялись садиби українців від хат інших народностей! Коло української найбіднішої хати росли вишні, мальви, чорнобривці, було багато зелені. А біля мешкань москвинів чи молдован того не було. А вже де були доростаючі дівчата, то ця хата відразу відзначалась своєю чепурністю та квітником.

Оце привязання до своєї хати, до клаттика своєї землі лежить уже в нашій вдачі. Кожен із нас старається придбати дім. Багато з нас уже його має. Звичайно коло дому є „ярд“, себто площа, яку тут засівають травою, щоб дістати гарний травник. Найбільшою прикрасою є кілька кущів довкруги хати.

Ясно, що нам хочеться, щоб наша хата дістала якусь питому, свою прикмету, щоб вона хоч трохи нагадувала нам наші колишні мешкання. А город має також виховне значення. При роботі в городі наша дитина вивчає рослини, знає скіль-

ки праці треба в них вложити, чому не вільно ушкодити їх. Вона росте з природою і вчиться її любити.

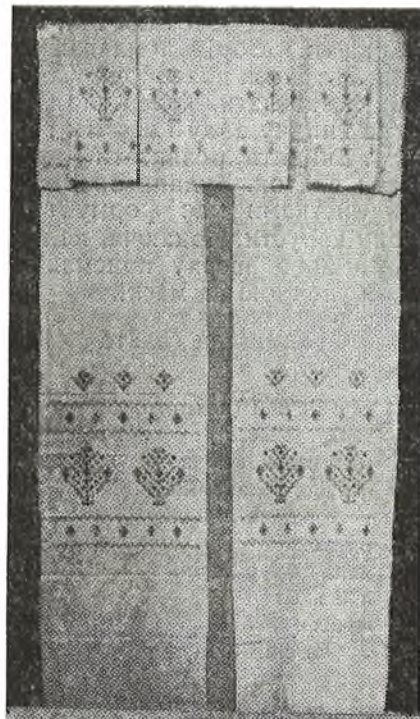
Тутешні мешканці любують-ся у травниках. Він має свої добрі сторони, а головню ту, що не завдає багато роботи. З цієї причини й багато господинь запровадять його. Та в кожному разі варто засадити хоч один-два ряди квітів, бо це хату й травник незвичайно оживляє. Це можуть бути зимотривалі (найпопулярніші в ЗДА) чи однорічні, це залежить від часу й охоти господині.

Постараюсь відповідно до сезону подавати вказівки, що певно допоможуть неодній нашій домовласниці надати рідного вигляду своїй хаті. Так, як вишивки чи килими роблять її привітною внутрі, так квіти прикрашують її ззовні. Якщо б зацікавлення було велике й деякі випадки вимагали особливої поради, можу подавати її листовно за посередництвом редакції журналу.

Роман Коцик

Українська вишивка

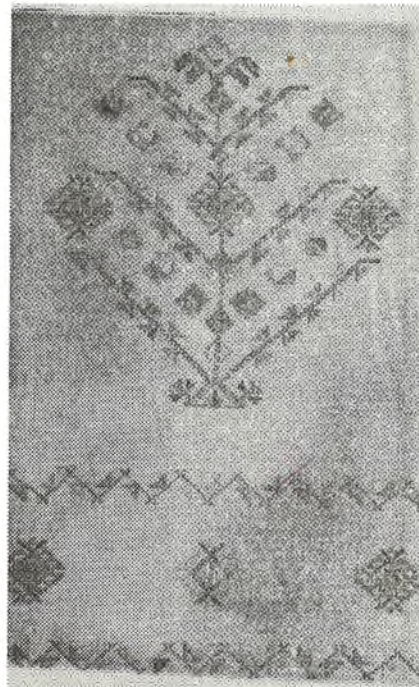

ВИШИВАНІ ЗАВІСКИ

Бажаючи прикрасити свою хату, шукаємо також за проектом на вишивані завіски. Хоч це більша праця, проте багато з нас зважиться на те, бо ж хочеться гарно прибрати свою домівку.

Подаємо зразок вишиваних завісок із Придніпрянщини. Рідкий взір дозволяє добре розмістити прикрасу.

Матеріал: тонке полотно, панама або батист. На поперечниці розміщені головні мотиви вишивки у відступах чотири рази, а на бічницях по два. Хвилястими лініями обведені вони з обох боків, Поміж хвилястими лініями повторюється головний мотив.

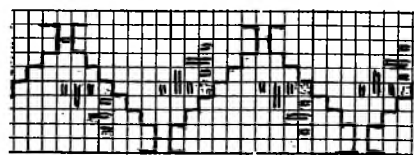
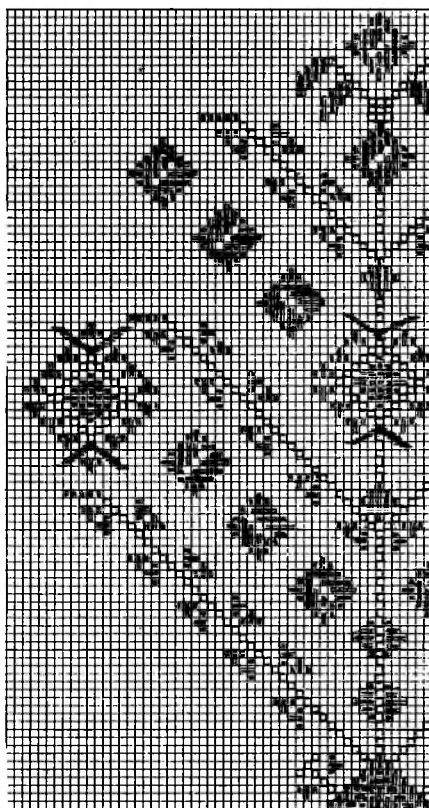

Взір із Поділля

Квітчастий взір походить із Клембовки, Вінницької області. Виконаний настилуванням (гладдю) і стебнівкою. Напрямок стібів при настилуванні міняється і це зясовано на рисованому взорі.

Краски ніжні, молодших відтінків. Контури гілок, вусики при ромбах (стебнівка) виконані брунатною краскою (ч. 801), стилізовані ромби двома відтінками синьої (ч. 826, 797), середини ромбів ржаві (ч. 920). Стилiзовані листочки на гілках на перемену сині і ржаві.

Рисунок виконаний у дещо зменшеній величині взору.

ВЕЛИКИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ ДАРУНКІВ НА РІЗДВЯНІ СВЯТА

вишивані рушники, подушки,
хустинки, сервети і блюзки

українські ляльки для дітей
і дорослих

святочні картки у великому
виборі

Пам'ятайте, що чужинця втішите найбільше українським дарунком! Це найкраще зацікавить його нашим народом!

КООП. "БАЗАР"

822-823 N. Franklin St.
Philadelphia 23, Pa.

Помідорова юшка

Потрібно на 4-6 осіб:

- Закришка (петрушка, кусник моркви, цибуля, салера, кусник капусти)
- 4 помідори
- 1 ложочка товщу
- ½ ложочки муки
- дрібка цукру
- 1 жовток

Приладити городину, як до росолу. Приставити з півтори літри води і варити аж змякне. Окремо розварити помідори, перетерти через ситко, злучити з перецідженим виваром із городини. Зробити на маслі за-смажку, розвести дрібною юш-ки і підправити юшку. Додати дрібку цукру до смаку. Можна скріпити юшку жовтком.

Подавати з рижом.

Телячі завиванці з грибами

Потрібно на 4 особи:

- 1½ ф. телятини
- ½ ф. печеричок
- 2 ложки товщу
- 1 велика цибуля
- сок із пів цитрини
- 1 білок

Телятину покроїти в плоскі кусники завбільшки долоні. По-бити товчком, посолити, по-кропити легко соком із цитри-ни і лишити на пів години, не-хай постоять. Печерички об-тягнути з лущинки, сполока-ти і дрібненько посікти. При-смажити на маслі дрібно січену цибулю на ясний кольор і вки-нути на те печерички. Посоли-ти, підлити дрібною води і ду-шити під покришкою, долива-ючи потрошки води, щоб була густа маса. За двадцять хвилин зняти грибки з вогню, прохолодити, додати один білок і ви-мішати.

Накладати масу на платки мяса, звивати і спинати зубо-чисткою. На пательні розігріти товщ, вкинути пів цибулі, по-краяної в кружальця, класти на те завиванці і під покришкою

душити. Під час душення, що триває пів години, доливати трошки води. Під кінець, коли вже виварилась вода, а лишився товщ, припорошити його мукою, залити водою або ро-солом і заварити. Це дасть ду-же смашну підливу.

Подавати з картоплею або гречаною кашею.

Голубці з мясом

Потрібно для 4 осіб:

- 1 головка капусти
- 1 ф. свинини
- 6 ложок рижу
- 2 цибулі
- 3-4 помідори
- 1 ложка товщу

Обчистити головку капусти, викроїти в головці кругло качан і кинути на киплячу воду. Нехай покипить доки не змяк-нуть листки. Тоді вийняти її з окропу, обсунути з неї верхні, вже м'які листки і вкинути знов на воду, щоб покипіло. Повто-рити це аж поки не обвариться аж до середини. Присмажити ясно дві цибулі на товщі. Окре-мо обварити риж, процідити і сполокати зимною водою. Ко-ли прохолоне, вимішати з ме-леним мясом, цибулею, сіллю до смаку. Виложити посудину осередками з капусти. З кож-ного листка стяти твердий хре-бет, більші листки ділити на половину. Завивати тепер мясо в листки й укладати їх тісно в посудині. Розварити помідори, перетерти їх через сито, посо-лити і кип'ятим залити голубці. Накрити і варити в печі около дві години.

Будинь із капусти

Потрібно на 6 осіб:

- 1 головка капусти
- 4 яйця
- 2 ложки масла
- 1 цибуля
- 2 ложки тертої булки
- сіль, перець

Пошаткувати головку капу-сти, обкромивши хребтики з листків. Кинути на киплячу во-ду й обварити напів мяко. Ви-лити на цідило, нехай прохоло-лоне. Масло втерти з жовтками, додати цибулю, вдушену ясно на маслі, дати шум вбитий із

білків і вимішати з капустою, що прохолоне. Додати тертої булки, посолити, поперчити і виложити до вимашеної фор-ми. Коли хтось форми не має, може користуватись чистим платочком. Розстеливши його на стільниці, виложити лист-ками обвареної капусти, що з неї ми зрізали хребтики і на це наложити вгорі приладжену масу. Згорнути платочок рукою вгорі і зав'язати. Тепер вложити на киплячу воду і варити го-дину. Вийняти, розв'язати і зді-йняти платок. Будинь обложе-ний листками має форму го-ловки капусти. Подаючи, поли-ваємо його зверху присмаже-ною булочкою на маслі.

Французька салата

Потрібно:

- 2 картоплини (невеликі, каліфорнійські)
- 2 малі квасні огірки
- 1 яблуко, велике, мяке
- 1 мала пушка горошку
- 2 моркви
- 1 мала салера-корінь
- 2 цілі яйця
- 1 жовток
- 3 ложки оливи
- 3 ложки сметани

Зварити в солоній воді в лу-шпині дві картоплини. Почи-стити моркву й салеру, звари-ти і прохолодити. Кроїти в ду-же дрібну кістку всю городину по черзі. Частинами укладати це в мисці, солити, кроїти даль-ше, а коли вже все покроєне, щойно тоді вимішати. Уклада-ємо верствами й частинно тому, що трудно помішати більшу кількість м'якої городини нараз. Треба радше підкидувати мис-кою, а менше орудувати лож-кою. Коли вже добре вимішане, виложити на селятирці.

Майонез: два яйця й один жовток вбити до горщика, вти-снути сок із одної цитрини, до-бре розколотити і вложити в посудину з киплячою водою. Всесь час сильно колотити ко-лотушкою, доки яйця не згус-нуть. Тоді вийняти горщик, по-ставити в зимну воду і дальше колотити. Коли пристигне, вли-вати по трохи оливу або смета-ну і колотити. Додати соли і цукру до смаку.

Гарбуз

Потрібно на 4 особи:

- 1 гарбуз
- 2 ложки рижу
- 1 мала склянка молока
- 1 ложка масла

Розкroїти гарбуз по половині, вигорнути ложкою зернятка і волокна, скроїти зверху тверду шкіру, покroїти в кусники і кинути в цідило, нехай добре стече. Перед тим зварити на молоці густий риж. Дати гарбуз до посудини, ложкою добре розбити, вимішати з рижом, посолити і ще разом підварити на слабому вогні. Хто любить, може дати дрібку цукру.

Подається з прирум'яним маслом або зі сметанкою.

Сирівка з моркви

Потрібно:

- 1 ф. моркви
- ½ ф. квасних яблук
- 2 ложочки тертого хрону
- 1 ложочка цукру
- ½ цитрини, сок
- 4 ложки квасної сметани

Моркву почистити і втерти на дрібній терці. Яблука пообирати і втерти на грубшій терці. Получити все разом і доправити до смаку. Приготовляти безпосередньо перед подаванням.

Помідори з грибами

Потрібно на 4 особи:

- 4 помідори
- ½ ф. печериць
- 1 цибуля
- 1 ложка масла
- 2 ложки тертої булки
- 1-2 ложки сметани

Спарити помідори, стягнути шкірку і скраяти верхки. Вийняти з середини зернятка, посолити їх у середині і наложити начинкою. Печерички обікрати зі шкірки, посікти, вдушити на маслі з цибулькою. Потім дати дві малі ложки тертої булки, соли, перцю і квасну сметану. Наложити в помідори, прикрити зрізаними верхками, уложити на пательні вимашеній маслом і всунути до рури на 25 хвилин.

Салатка з бросквинь

Потрібно для 4-6 осіб:

- ½ ф. білого сира

Вартість яблук

Яблука смачні й незаступні. Всякі інші овочі проїдаються, а яблука таки видержують своє місце не тільки для споживання сирими, але також у стравах і печиві.

Яку ж вартість мають яблука з відживного боку? Це питання може неодних цікавити. Між англійцями прийнялася приповідка — їж яблука щодня, обійдешся без лікаря. Може та приповідка дещо переборщена, однак споживання кілька яблук денно таки помагає здоровю.

Хоч яблука незамітні крохмалем, товщем і білковиною, зате в яблуках є вартісні вітаміни й мінерали. Різні роди яблук між собою різняться кількістю вітамінів.

Вітаміни А знаходяться в меншій кількості в яблуках ніж у помаранчах і бананах. Знову вітамін Ц залежить від роду яблук. Два яблука „ровм бюті“ й шість „делишос“ денно, задовольють денні запотребування на вітамін Ц і запобігають слабості, так званій шкорбут або цинга, що проявляється від недостачі цього вітаміну.

З мінералів, що діють як регулятори в організмі та виконують інші прями й допоміжні чинності в будові клітин, визначаються такі, як вапно, фосфор, залізо, поташ і магнезій. Ці мінерали в яблуках мають легко сприймальну форму й

- 2 банани
- 2 ложки цукру
- 1 ф. бросквинь
- 4 ложки брунатного цукру
- ½ цитрини
- ¼ л. сметанки

Сир і пообирати банани змолоти на машинці, додати цукру і добре вимішати на суцільну масу. Виложити на полумисок віночком кругом берега. Бросквині пообирати, покраяти у чвертки без кісток, уложити в середину, посипати брунатурним цукром, скропити соком із цитрини і застудити. Вбити сметанку і залити бросквині перед подаванням.

без труднощі присвоюються в кровообіжні.

Зокрема яблука мають велику вартість у поборюванні запору через свій склад целюльози. Досліди кліністів вказують, що бактерія, головню в грубій кишці, ділає на целюльозу і творить органічні кислоти, чим прочищує кишку з токсини. Для того яблучну діету широко вживають для поборення хронічних і ревматичних інфекцій середини.

Яблука вже від давна уважаються корисними овочами. Та сьогодні, в світлі модерної науки, ще більше ціниться їх лічничі вартости. Може бути, що в приповідці — їж яблуко щодня, обійдешся без лікаря — є деяка правда. Якби там не було, яблука таки смачні й всім доступні. За „Укр. Голосом“.

МОРЕЛІ ЗДОРОВІ

Морелі високовартні в щоденній відживі. Так сушені як і консервовані (компоті) морелі повинні знайти собі місце в кожній родині, а вже головню де є діти.

Морелі мають багатий склад вітамінів А і Ц, а з мінералів визначаються вапно, залізо і мідь. Вітамін А це той чудодійний складник, що зберігає здоров'я очей, посиляє зір, скріплює відпорність проти застуд, сприяє ростові дітей й виконує багато інших чинностей. Вітамін Ц уздоровлює всі клітини тіла, допомагає в упавненні костей й тісно співпрацює з іншими відживними складниками для вдержання здоров'я організму. Знов мінеральні соли провадять важну регулюючу працю. Вапно зокрема буде кров. Годі подрібно вичисляти всі важні чинності.

Так консервовані як і сушені морелі зберігають свої природні властивості за винятком химерного вітаміну Ц, який сушенням нищиться. Через свою високу відпорність морелі застудують на те, щоб їх часто подавати на стіл.

Котик - п'яніст

Котик Мурчик не памятає ні своєї мами, ні братчиків, ні сестричок. Не грався ніколи з ними, хоч гратись дуже любить. Мурчик був ще дуже маленький, коли пані Дора поклала його до картонової коробки з солодких бубликів і привезла до свого самотнього дому коло великого фабричного міста.

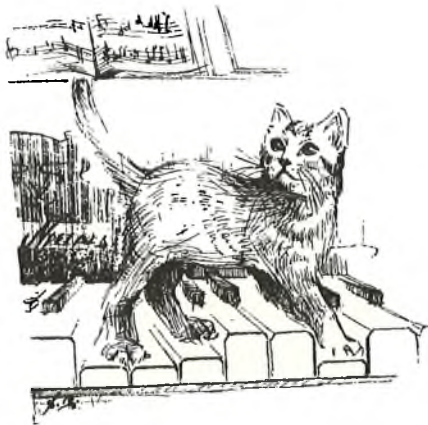
Пані Дора вподобала собі Мурчика тому, що він був зовсім подібний до її улюбленого котика з часів, коли вона була малою дівчинкою і жила в Києві коло тата й мами. Багато років проминуло з того часу, але пані Дора не забула свого давнього товариша забав і, як тільки побачила похоже на нього котеня, випросила його для себе.

Два дні пахнув Мурчик бубликами, і два дні пані Дора вчила Мурчика пити молоко не носиком, а ротиком. Мурчик був голодний, вмочав у молоко носика, а потім смішно пчихав і відказувався пити. Але він був пильний учень і третього дня вже сам хлепав молочко. Пані Дора хвалила котика, обтирала його мокру борідку і повчала, що кожний „порядний кіт” мусить уміти сам умиватися. Так і сталося. Через кілька тижнів Мурчик сам мився лапками, а пані хвалила його і гладила якою долонею його волохатий хребет.

Раз сидів Мурчик на піяніні і цікаво придивлявся, як по

кімнаті літала велика муха. Мав велике бажання погратись із мухою. А що, якби так спіймати муху лапками? Муха крутилась коло вікна, вдарялась голівкою об шибку, а потім повернула і полетіла понад Мурчика. Мурчик смішно підстрибнув угору, намагаючись зловити муху. Мухи не зловив, втратив рівновагу і звалився необачно на клявіші піяніна.

— Бум-бум! — забурчали струни, ніби сердились, що та-

Струни відзивалися, Мурчик додавав до їх звуків своє тужливе „мяв“...

ке мале нечемне котеня не дає їм спокійно спати після того, як пані Дора переграла на них цілі три нотні сторінки.

Мурчик спершу перелякався і сховався під фотеля. Але незабаром зовсім забув про цю пригоду і на другий день знову сидів поважно на м'якім табуреті коло піяніна.

Минав короткий осінній день. Сонне сонце, збираючись іти на спочинок, кинуло в кімнату на прощання кілька блідих промінчиків. Промінчики лягли на клявіші піяніна. В той же час за вікном у саду вітер похитав галузками бузку і від того промінчики заскакали по клявішах, мов малі світляні зайчики. Мурчик побачив ці ясні рухомі плями світла і подумав собі, що з ним хтось хоче гратись. Він зіп'явся дибки, став на задніх лапках і кинувся на клявіші ловити світляних зайчиків.

— Бум-бу-рум! — знову роз-

сердилось студи, і наше котеня пустилося навіткача. Але тепер Мурчик уже менше боявся, бо бачив, що ніхто за ним не женеється. Зате з кухні виглянула його любя пані і зі сміхом запитала: „Мурчику, це ти так учишся на піяніста?”

Мурчик легше відітхнув: пані не гнівається, значить — усе гаразд! І ще щось більше, мабуть, думав котик у своїй голівці, бо з того часу брався на хитрощі. Коли затужив за своєю панею і не міг до неї дістатись крізь зачинені двері, вилазив на піяніно і згори чотирма лапками скакав на клявіші. Струни відзивалися, Мурчик додавав до їх звуків своє тужливе „мяв” і дивився на двері кухні або спальні. Відти виходила всміхнена пані, брала котика на руки і гладила по хребті. Вона догадалася, чого котик скаче на клявіші і дивувалася, що має такого розумного котика. Мурчик розкішно мурликав і з великого задоволення плющив блискучі очі.

З того часу всі знайомі і сусіди стали називати Мурчика піяністом. **Роляник**

ХТО ДОКІНЧИТЬ?

3.

На столі стояла вліті
Меду жовтого тарілка —
Цей медок збирала з квітів
Працьовита

4.

До садочка йде маленька
Радісна Оришка —
Не одна там є гарненька
З образками

До садочка поспішає
Кучерява Галя —
Там на неї вже чекає
У колісці

5.

Рано-вранці у кімнату
Лесь задиханий прибіг:
„Цей ночі, мамо, тату,
Вже надворі випав

Роляник

Вже вийшла з друку

нова збірка дитячих віршків
і оповідань

„ЛИСТОЧКИ Й ПЛАТОЧКИ“

Упорядкувала
Марія Юркевич

Відбитка з „Нашого Життя“.

Ціна 40¢

Замовляти в Централі СУА

Білочка

Свою білочку я приніс із лісу в кишені, така вона маленька була. Мабуть, з гніздечка випала і покірно сиділа на низенькій гіллячці. Щоб хижак її не зілі, я й забрав білочку додому.

Це таке втішне і веселе звірятко! Швидко виросла білочка і стала зовсім ручна, на плечі мені лазить і все зазирає в руки — чим я її смашним погодую. Любить білочка смашне.

Сама собі й містечко вибрала в хаті. Оселилася вона в запічку, у вузькій пічурці біля лежанки. Там тепло й затишно, немов у нірці живе білочка. Я їй підставив невеличкий стовпчик, і вона вмить вилазить до своєї хатинки. А частіше просто одним стрибком з землі опиняється в пічурці.

Намостили ми білочці там гніздечко, і ото й була її квартира. Горішки, насіннячко білочка тягне до себе, додому і там сама собі нишком ласує.

Ніколи нічого не крапа наша білочка. Хіба до насіння, до горішків або до ягід добереться — тоді наховає в своє кубельце і, мабуть, думає, що ніхто й не помітив хитрощів маленької крадійки.

Тільки мого друга Василя ніяк не хотіла визнавати білочка. Як не намагався Василько приручити білочку — не хотіла вона до нього в руки йти й їжу з рук брати. Нічого не могли ми вдіяти. Тільки Василь приходив — білочка зразу ховалася в свій запічок або залазила кудись аж на шафу і звідти спостерігала все, що робиться в хаті.

Василь і сердитись почав на білочку, тоді вона ще дужче стала боятись його. Насилу я переконав хлопця, що білка нікого, крім мене, не визнає, бо звикла змалку до свого хазяїна.

**Вже вийшла з друку
збірка віршів
Івanni Савицької
" С Е Р Ц Е "**

**Ціна 70 центів
Замовляти в Централі СУА**

Одного разу приходиться до мене Василько і, нічого не кажучи, все намагається стати так, щоб я звернув увагу на його нову шапку. Хорошу синю кепку йому з міста батьки привезли. Всі хлопці заздрили Василеві. І я теж ніби позаздрив, пильно оглянув шапку, приміряв на свою голову — не налазить. Василько навіть зрадів, може боявся, що я теж собі куплю таку самісіньку кепку — тоді він не зможе пишатись сам чудовою обновою... Оглянули ми з усіх боків нову кепку, приміряли, і Василь обережно поклав її на маленький столик, що стоїть біля мого ліжка.

Годували ми пташок і міняли в клітках воду, потім виходили дивитись на наших голубів, перепелу проса всипали, посиділи в садку під яблунею і поговорили про наші важливі справи.

А коли Василь зібрався додому йти, виявилось, що пропала його нова-новісінька кепка. Переполошився мій Василь, перелякався, аж зблід. Він бо пам'ятав добре, що клав її на столик, а на тому місці нічого немає. Не могла ж шапка сама кудись втекти або вистрибнути в двері!

Де ми тільки не шукали тієї шапки! Все в хаті перекидали, під всіма столами й ліжками лазили, в умивальник зазирали — ніби вона сама могла туди стрибнути і втопитись. Навіть на горище полізли і в пилугу вимазались, як марюки! На печі і в печі кожен куточок оглянули. Немає кепки. Зникла, немов її й не було.

Соромно було Василькові, але сльози таки в нього на очах заблищали. Мало не заплакав хлопець, а я не знав, чим його і втішити. Обіцяв поїхати в місто й купити ще кращу кепку, але Василько певен, що кращої, як у нього була, на всьому світі немає.

Зовсім сумний збирався Василь додому. Я вирішив йти з ним і сказати батькам, що шапка зникла в мене в хаті і Василь не винен. Вже ми дійшли до дверей, коли несподівано зяви-

Варвара

Є у мене в Києві один знайомий птахолов і добрий знавець природи. Днями я завітав до нього, бо не бачив усе літо.

Ще в коридорі, за дверима, я почув його голос. Він гукав: — Варко! Варю!

Думаю собі: — Кого ж це він кличе? У нього ж ніколи не було дома ніякої Варвари!

Зайшов, привітався, а він знову:

— Варваро! Варю!

Згори, з шафи, я почув відповідь, а потім побачив і ту, кого названо Варварою. З шафи заскреготіла сорока, злетіла згори, сіла на руку господареві і дістала шматочок хліба. Після цього вона знову полетіла на шафу.

— Бач уже наїлася. А там на шафі у неї є сховище. Всю зайвину з їжі Варка ховає там на всякий випадок. Через деякий час все буде знищено й вона літатиме за мною і проситиме погодувати її. Отака в мене Варвара... Принесли мені її малою, я руками вигодував. До чого ж втішний і смішний птах! А хитрюща, і не кажіть. Тільки за мною нудьгує сильно, коли довго не бачить. Оце думаю навчити її розмовляти. Бувають випадки, що навчаються сороки. А в мене Варвара дуже здібна.

І він гукнув:

— Варю! Сюди йди, Варю!

Майнувши довгим хвостом, схожим на стрілу, Варвара прилетіла, сіла на плече і нудьбатись у волоссі своєму хазяїнові! Він посадив її на руку, подав мені, але вона щось підозріло крикнула і втекла на шафу.

Л. Копиленко

лась білочка і весело стрибнула на стіл. Чомусь, доки ми шукали кепку, вона не вилазила зі свого сховку.

Тоді я згадав, що ми ж забули пошукати в білоччиній хатинці. Швиденько я засунув руку в пічурку і витягнув звідти чисту-чистісіньку Василеву шапку.

Василь аж підстрибнув із радощів. **Леонід Копиленко**

UKRAINIAN WOMAN

OUR ENGLISH COLUMN

THE UKRAINIAN WOMAN IN PUBLIC LIFE

A distant road has protracted from the first strugglers for woman's freedom to the women legislators and ambassadors of the present time.

History has many times imposed the heavy task of governing on the women, and there can be no denial that they have equaled the men in their responsible positions. We are all aware how much Great Britain is indebted to Elizabeth and Victoria, or Austria to Maria Theresa. Ukraine likewise had had her foremost leading woman on the throne one thousand years ago, the princess Olga, who had been a good commander not only but also a master of diplomacy and administration. She introduced a fair taxing system and prepared the ground for Christianization of Ukraine having embraced Christianity at a venerable age. For her virtues and merits she has been sanctified by the Church.

Later on the history of Ukraine did not grant the women an opportunity to evolve their political aptitude. The invasion by Mongol hordes brought disaster to Ukrainian principdom, and thereupon the expansion of Turkey has been for a long time menacing the progress of statehood of Cossack Ukraine. In the atmosphere of constant military operations there developed a type of a ruling warrior who exercised his authority over Cossack Ukraine. The wives of those hetmans had some relationship to the affairs of the State and no doubt cooperated in numerous important decisions. Still there appeared no leading political personage from among women during that period of time.

Not until the reawakening of our national consciousness, at the beginning of the 19th century,

there appeared, along with other political slogans, the Ukrainian feminist movement.

Ukraine was then divided into two parts—the larger one with Kiev, its capital, was occupied by Russia, and the smaller one, the western provinces, belonged to Austria-Hungary. Under two different regimes the development of suffrage progressed in the fashions widely apart.

In Great Ukraine, as the larger part of our country is being called, there had been no constitutional democratic regime under the czars. This caused the creation of progressive underground organizations which were struggling against the reactionary czarist government, using even terroristic methods. The best known underground group of "Narodna Vola" (people's freedom) which effected an attempt on the life of the czar Alexander II. Among those punished for this act was one woman, Sophia Perovska, who was but little known as an Ukrainian.

Similarly many an Ukrainian youth took part in illegal political groups in Great Ukraine. Many Ukrainians who had carried on the strife for the ideal of liberty and against the reactionary czarist regime, had been then imprisoned or exiled. Not all of their names have been preserved for the posterity, yet they performed a great task.

When in 1917 the revolution brought forth the restoration of Ukrainian statehood, the constitutional right of suffrage for women was granted without any reservation. There had been 11 women in the first Ukrainian parliament and they proved their politi-

cal and social proficiency in the sphere of legislation. Sophia Russova, in particular, ought to be mentioned as she was the one who subsequently had been representing the Ukrainian women at various international congresses and gatherings. There was also the well known author Ludmila Staritska Chernyakhivska who played an outstanding part in the struggle for liberation of the Ukrainian people. The third outstanding Ukrainian woman was Zinaida Mirna, a devoted patriotic and efficient social worker and organizer.

The Russian communist aggression interrupted the activities of Ukrainian women for the reborn Ukrainian nation. Under bolshevik regime there has not been the slightest chance for any free political movement to survive. The Ukrainian way of life, suddenly blocked from its national endeavor, had then made progress in art, literature and learning. Still the Ukrainian leading circles refused to terminate their striving for freedom and independence of Ukraine, and consequently they formed the League for Liberation of Ukraine which continued the struggle for the ideal of independent Ukraine. In 1929 the bolsheviks uncovered and exposed it and then arranged a display trial in Kharkiv with 45 defendants, the renowned Ukrainian leaders and scholars. One of the accused was the above mentioned Ludmila Staritska Chernyakhivska who stood her ground splendidly in all investigations and accusations. The Ukrainian people who know the system of bolshevik trials, appreciate her posture and hold her individuality in high respect. As far as it is known she was killed by bolsheviks.

Following that trial a horrifying terror ensued in Ukraine, bent on destruction of all Ukrainian national life. In that terror per-

ished leading Ukrainian person-ages, men as well as women. All efforts toward legal political activities had been mercilessly suppressed by Moscow. The Russian bolshevik ruthless system is forcing men and women into official political collaboration. But this terroristic policy has enlightened even the most backward women on the meaning and the worth of political slogans of Kremlin.

In West Ukraine the course of public activities of the women fared differently. The democratic structure of life in Austria permitted the forms of feminist movement similarly to those of western countries. The leader of the Ukrainian woman suffrage, Natalie Kobrinska, organized the first Ukrainian women's league in 1884. She did not attach the society to any political party, being of the opinion that the women must first pass the school of social life. Hence before the World War I the women of West Ukraine were developing their organizations, but did not express themselves politically.

After World War I when West Ukraine had been divided among Poland, Rumania and Czechoslovakia, the Ukrainian life became more active under these occupations, and the Ukrainian woman was then joining actively the political life. It manifested itself in two channels. Within the frames of Ukrainian political parties the woman was struggling in a legal way for the rights of her people, the action being fostered by the fact that the women in Poland had the right to vote. As a result there were two women in the Ukrainian representation in Poland—the renowned leader of the Ukrainian feminist movement, Olena Kisilevska, a senator, and President of Ukr. Women's League of West Ukraine, Milena Rudnitska, a member of the diet at Warsaw.

A large number of Ukrainian women came forward in illegal strife caused by the Polish regime of persecution. There were numerous fighters who were suffering and dying for freedom of their homeland. Olga Basarab who had been tortured and killed in Polish

OLENA KISILEVSKA

Political preparation of a stateless nation moves divergently. It is generated by disasters and pressures and often in a critical struggle. Much worse is the peculiar way of the woman who managed to find her place in political life.

Olena Kisilevska was born in 1869, a daughter of a priest, in West Ukraine. When still very young she came to realize the meaning of political strife, for her father, as well as her brothers, then college students, had been engaged in political action in the campaign before elections to legislative bodies. She followed keenly the march of events, and when there was formed the first Ukrainian women's organization, Kisilevska, then 15 years old, became one of its first members. The matrimony and maternity forced her to withdraw for some time from public activities. However, during the World War I she reappeared as the head of a relief committee which was taking care of wounded soldiers. In 1925 she was one of the founders as well as the editor of a popular newspaper for women.

Then began her actual political work. The newspaper became a potent instrument under her guidance. Editing it as a popular medium, she turned to the masses of peasant women. She came to know their plight and was trying to assist them with her practical instructions in order to promote their well-being and progress. Her main purpose, however, as an editor was to further the activation of village womanhood, to inculcate the understanding of public affairs and to furnish a program for bringing up children.

in 1924, became their symbol. This struggle was also carried on against German Nazi aggressors during World War II, and the Nazi Gestapo executed many Ukrainian women, including the young Ukrainian poetess Olena Teliha in 1943 in Kiev.

Lydia Burachinska.

The newspaper "Zhinocha Dola" (the woman's destiny) was published for 14 years. Kisilevska did succeed in her endeavors as well as accomplished her objective in uniting the peasant women with the feminist movement of West Ukraine.

In 1928 Olena Kisilevska had been elected senator, one of the members of the upper house of parliament of Poland, on the ticket of Ukrainian National Democratic Party. She had been serving her people with dignity and devotion. However, she did not limit her activity to the senate but was continuously traveling so as to remain in constant contact with her electorate. Advanced in years and physically delicate, she disregarded all hardships of traveling over dirt roads, frequently in freezing weather and blizzards. Thus she learned to know profoundly the needs of all strata of the populace. This work brought her wide popularity amid the Ukrainian people who always mention her name with reverence. In 1929 she had been visiting Ukrainian organizations in United States and Canada.

It was only logical that when in 1948 the Ukrainian central organizations had formed the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, Olena Kisilevska was elected its president. An active member of the Ukrainian democratic party, she nevertheless has been working for the good of all Ukrainian people. Always tolerant toward others she won recognition of all Ukrainian groups.

Olena Kisilevska is a permanent resident at Ottawa, Ontario. She is ever active and is gathering around her prominent women. She never neglects her correspondence with Ukrainian women all over the free world.

Her recent participation in the Committee of Ukrainians of Canada proves her vital interest in the political actions of the Ukrainian people. The Canadian press is in particular emphasizing her anti-communist attitude.

Наше п'ятиліття

У листопаді ц. р. минає 5 років з того часу, коли силою рішення Світового Конгресу Українського Жіноцтва, що відбувся в листопаді 1948 року у Філадельфії, створено СФУЖО. П'ять літ для організації не такий довгий час, щоб можна було робити якісь висновки з праці. Але СФУЖО за той час дійшло до таких вислідів, що може й слід оглянутися на пройдений шлях і на той що стелиться перед нами.

Із семи організаціями розпочато працю в 1949 р. Це були Союз Українок Америки в ЗДА й Організація Українок ім. Ольги Басараб у Канаді, Обеднання Українських Жінок Німеччини, Обеднання Українських Жінок Англії й Обеднання Українок Бельгії в Європі й Союз Українок Аргентини і Обеднання Українських Жінок Венесуелі в Південній Америці. У черговому році приступив Союз Українок Австралії й Український Золотий Хрест у ЗДА.

Перший етап Федерації (1949-1951) зійшов на внутрішній роботі. У рямах Федерації знайшлися давні, добре уфундовані організації (СУА й ОУК), активні організації, що послабили через переселення членів (ОУЖ і ОУБ) і жіночі гурти, що щойно творились на новому поселенні (СУАргентини, ОУЖ Венесуелі, ОУЖ Англії, СУАвстралії, почасти й УЗХ). Така нерівність сил і спромог вимагала уважливого упорядкування й підтримки. У цьому змислі налаштовано також культ.-освітню працю СФУЖО, щоб обслужити жіночі центральні рефератами та іншим культ.-освітнім матеріалом.

Другий етап Федерації (1951—1953) уже позначений

взаєминами із чужинецьким світом. Ще в 1950 р. прийнято Федерацію до Світового Союзу Матерей і в тому ж році вона вперше взяла участь у конгресі М.М.М. у Парижі. Та в 1951 р. створено при СФУЖО Виховну Комісію для постійної співпраці з цією міжнародньою централею. Співпраця розвинулась дуже тісно і анкети і реферати Виховної Комісії появляються у чужинних фахових журналах. Ще більше скріпила її участь СФУЖО у конгресі М.М.М. у Брюсселі, де велика українська делегація провела цінну освідомну роботу.

Цього ж року СФУЖО подало ініціативу до участі українок у Міжнародньому Конгресі Журналісток у Німеччині, яка дала знов нові цінні звязки.

Вже навязуються взаємини з іншими міжнародніми жіночими централами. Кожна з них обіймає свій засяг праці і заповнить напевне черговий етап, що перед нами.

У 2-му етапі слід позначити також внутрішньо-організаційні успіхи. У 1952 р. приєдналися нові жіночі центральні, як Ліга Українських Католицьких Жінок у Канаді, Союз Українок Франції і Жіночі Секції Хліборобсько-Освітнього Союзу в Бразилії. Оцим завершився круг жіночих організацій, до числа дванадцяти й Федерація обєднала майже все зорганізоване жіноцтво у своїх рядах.

З радістю відмітила Федерація також зріст організаційної свідомости у своїх членів-організацій. Впродовж 5 літ дві організації, що були прибудівкою при громадських установах, як це на новому поселенні часто буває, усамостійнилися — Союз Українок Австралії і

Обеднання Українок Бельгії. Цей крок вперед коштував чимало зусиль і труднощів та організації пройшли його послідовно до кінця й розвинулись у самостійні центральні.

Але навіть ці організації, які з причин організаційних труднощів були змушені остати на становищах „секцій“, здобули собі автономну управу й ведуть працю за своїми правилами. Обеднавшись в центральні, мали змогу включитися в ряд центральних організацій СФУЖО. Такими є Обеднання Українських Жінок В. Британії й Автономне Обеднання Жіночих Секцій при Хліб. Освітньому Союзу в Бразилії.

Тут може слід застановитися чи праця СФУЖО відповідає потребам обєднаних у ній центральних? На це дає нам відповідь тільки що закінчений огляд праці українських жіночих організацій, що його провів СФУЖО опрацював на підставі письм й звітів своїх центральних для Ювілейного Альманаху Українського Народного Союзу в Америці з нагоди його 60-ліття. Справді радісно було читати, як майже кожна з центральних згадувала, що працю веде по програмі і з допомогою СФУЖО. Доводилось читати, що не можна собі прямо уявити організаційної праці без її помочі.

Й ще на одне СФУЖО може бути слушно горде. Тоді коли серед цілого українського громадянства слідне розєднання, ворогування, нездорова конкуренція — в центральних організаціях СФУЖО цього не буває. А коли десь несподівано й вибухне іскорка незгоди, то вона скоро сама від себе погасає. Гасить її почуття гідности української жінки, одідичене в

Обїздка нашої делегатки

З початком нового громадського року почала свою обїздку делегатка СФУЖО п. Ірина Павликовська. Участь СФУЖО у конгресі М.М.М. та відвідини більших центрів нашого життя в Європі дали Світовій Федерації змогу вглянути в важні проблеми нашого життя та відповідно насвітлити їх. Із цим завданням виступила наша делегатка перед громадянством східної Канади й ЗДА.

Українська делегація на конгресі

Про перебіг конгресу та його напрямні ми вже звітували в кількох попередніх числах. Та є багато важливих моментів, що не відбилися у друкованих звітах, а їх завважила або досвідчила українська делегація. Ці висновки передала у своєму звіті п. Ірина Павликовська. Вони являються цінним досвідом

давній культурі нашого побуту. Ми всі горді на те, що незгода не має до нас приступу.

Праця СФУЖО могла б бути куди більша, краща й для нації корисніша, якби наше організоване жіноцтво схотіло для себе й своєї найвищої клітини попрацювати так щиро й гаряче, як працює для різних загальних громадських потреб, національних домів й інших загальних цілей. Над тим нашим організаціям слід подумати й приложити доброї волі й запалу. Найкращий примір дає СУА Америки де кожна членка, складаючи вкладку до своєї організації, не забуває доложити маленьку квоту 15 центів, яка в сумі дає СФУЖО не малу поміч.

Починаємо нове п'ятиліття гідним вступом: у 1954 р. святкуємо 70-ліття жіночого руху. Вже готуються до того наші члени-організації. Сімдесят літ нашого організаційного життя відмітимо гідно в цілій сімї зорганізованого жіноцтва.

Олена Кисілевська

наших людей на міжнародньому терені, що його поволі й уперто здобуємо.

Перш усього слід зясувати собі, що саме називаємо міжнароднім тереном та в чому лежить його значення для нас. Великі міжнародні організації створено під впливом поступових демократичних ідей Заходу. Найстарші з них здобули собі велике признание у своїх країнах і до голосу їх прислухаються провідні політичні кола. Коли створено установу Об'єднаних Націй — всі ці міжнародні організації притягнено в ролі дорадників до комісій ООН і там вони посередньо беруть участь у великій політичній розгрі.

Українські жінки не новики у цій роботі. Вже по першій світовій війні вони увійшли до міжнародних жіночих організацій, здобули там собі імя і звязки. Друга світова війна перервала цю роботу й по війні прийшлося навязувати це наново. Ситуація була зовсім змінена. Ми промовляли не з власної території, як колись, а стали емігрантками. З цієї плятформи, від Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, починаємо цей похід.

Першим звязком із міжнароднім тереном став для СФУЖО Світовий Союз Матерей. Цей Союз постав у Франції, країні, що найбільше відчула наслідки спаду населення. Молодій українській нації не загрожує ця проблема та наше горе неменш загрозливе. Мати на рідних землях втрачає виховний вплив на своїх дітей, її виховна роль зведена державою до мінімуму. Протидіяти цій тенденції, виявити ролю української матері в минулому та повернути їй завдання в майбутньому — ось причини, що спонукали СФУЖО стати членом М.М.М. у 1950 р.

СФУЖО взяла участь у конгресі М.М.М. у Парижі (1950 р.), що йшов під гаслом „Економічна роль матері” Наші ви-

ступи були успішні та брак попередньої співпраці ще не дозволив нам відіграти замітної ролі. Та слїдуюче трьохліття позначено тісною співпрацею з М.М.М. студіюванням проблем і листуванням із іншими членами М.М.М. Це впровадило українок в саму гущу проблем, що їх розгортає М.М.М. у міжнародньому аспекті. Поза проблемою матері на рідних землях, згаданою вгорі, виринули труднощі, що їх переживає мати-емігрантка при будові домашнього вогнища і в виховній площині. Все це подано в формі анкет і рефератів секретарятові М.М.М., який зумів це оцінити.

При цьому слід підкреслити, що делегація обєднала українок із різних займанщин та вихованих у різних країнах. Окрім канадійської українки, була представниця нової еміграції зі сходу, українка народжена у Франції та кілька галичанок. Оця різниця життєвого підходу не заважила на національному. На окремому засіданні перед конгресом устійнено плян виступу й тактику і впродовж чотирьох днів делегація діяла як вповні суцільна і зіграна група.

Велику увагу присвячено не тільки участі в нарадах конгресу, а також товариській частині та взаєминам із іншими делегаціями. Згідно з здібностями та знанням мов поділено ролі. В усіх прийняттях та прогультках конгресу були наші

ІЗ ТАНКОВОЇ ЕСТРАДИ

Балетна студія Марії Шуть у Шикаго закінчила перший рік навчання танковим popisом у червні ц. р. Програма виявила декілька молодих талантів та дбайливу руку вчительки. Фортепіановий супровід вели на переміну проф. Василь і Марія Шуть.

Оленка Гердан-Заклинська перевела в Сент-Кетерінс курс українських та мистецьких танків для старших і дітей. Дитяча група обняла сорок дітей. Курси відбувалися тричі в тиждень і закінчилися popisом.

Різдвяний Базар М.М.М. вже близько

Тогорічний Різдвяний Базар М.М.М. дістав піддержку різних жіночих організацій — членів СФУЖО. Посилки надіслав Союз Українок Америки, Обеднання Українських Жінок Англії й Німеччини, й Обеднання Українок Бельгії. Та головну частину труду й зусиль вложив Союз Українок Франції, що став господарем Базару.

Цей господар клопочеться вже новим Базаром, що назріває. Й пригадує членам-організаціям СФУЖО, що вже час надсилати свої пожертви. Ідеть-

делегатки, розсипані серед цілості інших, усюди навязували сердечні звязки, обмінювались друкованим матеріалом і адресами.

Таку ж увагу і прихильну зустріч відчували наші делегатки з боку інших. Зокрема діячки М.М.М. підкреслювали новість і свіжість нашої проблематики для них. Завдяки матеріалам СФУЖО вони дістали вгляд у життя матері в таких країнах, де вони ще не встигли звязків навязати. Показується, що солідне фахове знання, видвиження цїкавої проблематики та охота до співпраці відкривають нам дорогу і серед найтрудніших і непригожих для нас умовин.

Оце поглиблення співпраці каже нам призадумуватись над дальшими кроками на міжнародньому терені. Ясно, що взаємини з М.М.М. це тільки початок. Перед нами можливості, що їх треба використовувати. Найближчою з них — це конгрес Міжнародньої Жіночої Ради у червні 1954 р. у Гельсінкі. Хоча СФУЖО, як представництво недержавної нації в ньому участі взяти не може, проте Союз Українок Америки, Союз Українок Канади, Організація Українок Канади і Союз Українок Австралії можуть вислати своїх представниць у складі делегацій своїх країн поселення.

ся про те, щоб піддержати СФУЖО на міжнародньому ґрунті та ширити відомості про нас! Отже побажані знову вишивані дрібнички, як серветки, хусточки, подушечки, доріжки. Подобається також дрібна декоративна писанки.

Союз Українок Франції вже лочав підготову. Членки закупили матеріал і розібрали роботу поміж себе. Та часу небагато і вишиваних дрібничок потрібно якнайбільше. Тому закликаємо організації й одиноких жінок присилати хоч по кілька чи по одній вишивці на адресу голови СУФ:

Mme. Anna Saprun, 15 Square Cote St. Thiebault, Bois Colombes (Seine), France.

ВІСТІ ФЕДЕРАЦІЇ

У жовтні розіслано жіночим центральям реферат на листопадове свято. Авторкою його є стрілкіня Ганна Дмитерко-Ратич, що проживає в ЗДА. Жіночим організаціям, хоч беруть участь у загально-громадському святі 1. листопада, припоруцаємо відчитати його на своїх сходинах.

Наша делегатка на конгресі М. М. М. у Брюсселі п. Ірина Павликовська почала свою обїздуку зі звідомленням дня 18. жовтня у Філадельфії. Звіт із її виступу подаємо окремо. Дня 24. жовтня говорила вона в рямцях живої газети „Самопомочі“ про українців у Франції, а дня 25. жовтня промовляла на зїзді українських купців і промисловців у Філадельфії.

У грудні передбачені виступи нашої делегатки в Нью Йорку й Дітроїті.

Подаруйте твори Лесі Українки „**Spirit of Flame**” до бібліотеки в вашій місцевості. Поширите відомості про нашу культуру.

ІЗ ЖИТТЯ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Австрія

Нещодавно наспіла вістка з Зальцбургу про те, що ще в половині листопада 1952 скликано там загальні збори жіноцтва з метою — відновити діяльність Союзу Українок, що якийсь час припинив був її через виїзд своїх членів. Показалось, що в трьох таборах Зальцбургу є ще доволі великий гурт українок. До Союзу Українок вписалось 42 членки, а управу вибрано в такому складі: Розалія Бобанич, голова, Володимира Русинко, секретарка, А. Митрофанюк, Е. Ліщинська і М. Кейдун — членки управи.

Нововибрана управа приступила до влаштування свята св. Миколая для дітвори. Відбулось воно дня 21. грудня в таборі Гельбрун з участю всіх українських дітей у Зальцбургу, яких є около 65. У програму свята входила відповідна інсценізація та роздача дарунків. Дитяча зустріч пройшла радісно і спонукала ініціаторок її подбати про влаштування писанки для дітей, що мала відбутись у Велику Суботу. Це скромне свячене знов обєднало дитячий гурт Зальцбургу та дало їм радісні, незабутні хвилини.

Управа Союзу Українок приступила до організації своїх осередків у більших українських скупченнях Австрії.

ІЗ ДОПОВІДІ НА СФУЖО

Дня 27. вересня заходами всіх українських жіночих організацій Монреалу відбулася доповідь п. Ірини Павликовської, делегатки СФУЖО на конгрес М.М.М. у Брюсселі. Темою реферату був перебіг конгресу і життя залишенців у Франції, Бельгії й Німеччині. Зацікавлення було велике. Зібрано на залишенців 88 дол. Окрім того висилаємо від усіх жіночих організацій Монреалу 12 дол. на працю СФУЖО і прохаємо прийняти сердечний привіт.

Софія Барабаш, секр.

В Централі США, членки Екзекутиви США, членки Колегії СФУЖО і приятелі вітали дорогу гостю п. Ірину Павликовську, яка приїхала з Канади до ЗДА щоб дати ряд доповідей про свої враження з Європи та Міжнародний Конгрес Світового Союзу Матерей, що відбувся в червні ц.р. в Брюсселі, Бельгії. Пані Павликовська і п. Марія Дима з Канади, п. Анна Сапрун і Наталія Гладій з Франції, п. Зінаїда Витязь, Наталія Пришляк і Марія Худа з Бельгії, були делегатками СФУЖО на тому конгресі. Пані Павликовська і пані Дима, відвідали з доручення СФУЖО, залишенців в Німеччині.

70-ліття жіночого руху. Члени Екзекутиви США і члени Управи СФУЖО, на спільнім засіданні обговорили плян святкування 70-ліття українського жіночого руху, започаткованого Наталею Кобринською заснуванням першого українського жіночого товариства 1884 року. Постановлено виготовити програму святкування і приготувати матеріали для підготовки цих свят.

До Відділів США Централія вислала: Обіжник; листа в справі приготувань до поїздки п. Ірини Павликовської; Реферат "Леся Українка" в сорокову річницю смерті поетки, зготовлений культ.-освіт. референткою п. Софією Онуфрик; Реферат "У Листопадові Дні" написаний п. Ганною Дмитерко; Жетони "Дар Українському Інвалідові" до розпродажі між членками.

Екзекутива США складає найсердечнішу подяку п. Анні Сивуляк, голові господарської секції США і членкам Гостинного Комітету, які працювали дуже наполегливо щоб День Посвячення й Відкриття Дому США, 4 жовтня, ц.р., відбувся якнайкраще. Успіх цього дня завдячуємо їм усім.

У великій салі Дому США завжди рух. Тут відбуває свої засідання Екзекутива і Головна Управа США; члени Управи і Колегія СФУЖО; 20-тий Відділ має тут свої місячні збори, як теж Окружна Рада США. Крім того є тут научні та розвагові вечори. Залю віднаймаємо теж іншим товариствам за відповідною оплатою.

Екзекутива США.

ЦЕНТРАЛЯ США ОДЕРЖАЛА від 21. вересня до 27. жовтня 1953 р.:

Річна вкладка й орг. фонд:	
Від. 19 Амстердам	20.00 5.00
26 Гемтремк	— 5.00
36 Шикаго	20.00 5.00
38 Ленсінг	чартер 5.00
Фонд Централі:	
Від. 19 Амстердам	10.00
26 Гемтремк	85.00
45 Менчестер	25.00
Пресовий фонд Н. Ж.:	
Від. 5 Дітройт, збірка членок на поминках по бл. п. Анні Касій	20.00

Меланія Мила, Філадельфія, збірка на похороні Марії Горохівської	11.00
Відділ 36 Шикаго	10.00
Мих. Савчук, Дітройт	5.00
Софія Вергун, Дітройт	1.00
Євгенія Задорожна, Філа.	1.00
Анаст. Забродська, Ленсінг	1.00
Фонд Резервовий:	
Від. 26 Гемтремк	15.00
57 Ютика	5.00
Фонд Стипендійний:	
Від. 57 Ютика	5.00
Вкладка до СФУЖО:	
Від. 26 Гемтремк	15.00
45 Менчестер	4.00

Фонд „Мати й Литина“:	
Від. 38, Ленсінг	10.00
А. Івах, Іст Виллстон	5.00
Софія Гунька, Рочестер	5.00

З подякою

Антоніна Кульчицька, фін. секр.
Марія Бабяк, касієрка.

НА ДІМ США

Датки зложені на посвяченні Дому США дня 4. жовтня ц. р. і прислані поштою враз із привітаними з тієї нагоди:

Від. 1 Нью Йорк, Н. Й.	25.00
2 Честер, Па.	25.00
3 Нью Йорк, Н. Й.	25.00
4 Нью Йорк, Н. Й.	25.00
5 Дітройт, Миш.	25.00
6 Рочестер, Н. Й.	24.00
8 Бронкс, Н. Й.	25.00
11 Трентон, Н. Дж.	10.00
15 Честер, Па.	10.00
16 Міннеаполіс, Мінн.	10.00
20 Філадельфія, Па.	10.00
21 Бруклін, Н. Й.	25.00
21 „ 1 уділ	100.00
22 Шикаго, Ілл.	25.00
23 Дітройт, Миш.	54.00
26 Гемтремк, Миш.	120.00
29 Вунсакет, Р. Ай.	10.00
31 Дітройт, Миш.	25.00
36 Шикаго, Ілл.	10.00
39 Мільвілл, Н. Дж.	30.00
40 Аллентаві, Па.	25.00
41 Філадельфія, Па.	25.00
42	50.00
46	10.00
48	25.00
51 Мільвокі, Виск.	20.00
52 Філадельфія	10.00
„ 57 Ютика, Н. Й.	10.00
Провідіння, Від. 11, Філа.	10.00
14	5.00
144	5.00
„ 193	10.00
Тов. Дністер, Від. 430 УНС	5.00
Тов. Любов, Від. 45 УНС	10.00
Укр. Ам. Гор. Клюб, Філа.	25.00
Тов. Укр. Інженерів, Філа.	10.00
Самопоміч, Від. у Філа.	10.00
Братство б. Вояків 1 УД УНА, Філа.	10.00
Осередок СУМА ім. УПА	5.00
СУКіП, Філадельфія	25.00
Марія Насевич, Філа.	100.00
Й. Ваврів і дружина, Філа.	50.00
Кат. Пелешок, Нью Йорк	25.00
Анна Сивуляк, Філа.	25.00
Ст. Ковбаснюк, Нью Йорк	25.00
Ольга Довгань, Паттерсон	20.00

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Звіт Господарського Комітету

Для посвячення дому СУА створено спеціальний комітет, куди ввійшли представниці різних Відділів СУА. На чолі Господарського Комітету стояла господарська референтка Головної Управи п. Анна Сивуляк. Членками комітету були: від 10 Відділу пп. Ірина Дяків і Лідія Лемішка, від 20 Відділу пп. Марія Колтунок, Юлія Миколаївська й Ірина Качанівська, від 41 Відділу пп. Марія Чопик і Анастасія Рудакевич, від 42 Відділу пп. Марія Демяник, Ірина Ірина Волянська, від 46 Відділу пп. Антоніна Кульчицька, Амалія Рублева і Зеновія Терлецька, від 48 Відділу пп. Марія Бабяк і Анна Барановська, від Окружної Ради пп. Михайлина Чайковська і Олена Коломінська.

Членки поділили між себе роботу і впродовж вересня підготували імпрезу. Та найбільше

Розалія Завінська, Клівленд	20.00
Ева і п. Корпало, Бронкс	15.00
Марія Сидорко, Бруклін	15.00
Іванна Беналь, Нью Йорк	10.00
Ол. Маруненко, Бетлегем	10.00
Найджел Волфф, Фила.	10.00
Павлина Дерек, Нью Йорк	5.00
Катерина Стерчак, Нью Йорк	5.00
Емілія Корнат, Нью Йорк	5.00
Стефанія Креденсор, Фила.	5.00
Др. Теодозій і Ірина Сеньковські, Фила.	5.00
М. Ф. Петренко, Гартсдейл	5.00
Ірина Бонковська, Фила.	5.00
Софія Гунька, Рочестер	5.00
Тетяна Горащенко, Фила.	3.00
Перл Молодець, Парма, О.	2.50
Блазей і Меланія Милі	2.00
Анаст. Забродська, Ленсінг	1.00

За привіти і подарки на Дім СУА та гостям, що звеличали наше свято посвячення і відкриття Дому СУА своєю приязністю сердечна подяка.

Олена Ф. Д. Лотоцька, голова
Анна Сивуляк, голова господарської секції СУА.

праці вимагало останніх кілька днів. На цьому місці Госп. Комітет складає подяку Паням, які напекли смачних тортів і подарували їх на посвячення дому. Це були пп. Рублева, Терлецька, Колтунок, Лемішка і Потучко. Окрема подяка належиться Паням, що допомогли приладити обід (пп. Софія Стрижак, Ірина Волянська і Марія Потучко) і Паням, що допомогли при обслузі гостей (пп. Мельник, Катерина Моклюк, Марія Тимошук, Катря Ярош, Марія Гнида, Стефанія Вовчок і Емілія Бохей).

Членки зложили:

Членки 26 Відділу СУА в Гемтремк, Миш., зложили: Анна Бойко 2 дол.; по 1 дол.: Катерина Сива, Марія Будор, Марія Слюсарчук, Дарія Бойчук, Марія Малинович, Марія Волошук, Ірина Решетилевич, Стефанія Заплітна, Ірина Гнатчук, Катерина Хомяк, Ірина Захарків, Олена Климишин, Катерина Бук, Теодозія Стельмах, Катерина Антоняк, Оля Рогатинська, Катерина Кобаса, Марія Прокопович.

Членки 23 Відділу СУА в Дітроїті зложили: по 2 дол.: В. Гардій, А. Маційовська; по 1 дол.: М. Малиновська, Ф. Терлецька, К. Матисяк, К. Німчук, М. Войтович, К. Паламар, М. Кутельницька, А. Королишин, Ю. Млиновка, А. Демчук, А. Савка, Ю. Горбова, А. Польова, Е. Ухнят, А. Микулінська, М. Кажній, Г. Дулька, Р. Стисловська, А. Назаркевич, М. Василюшин, К. Вихорець, С. Дудун, М. Слупецька, М. Ясінська, А. Попович.

Членки 39 Відділу СУА Дочки України в Милвил, Н. Дж., зложили: Анна Мармаш 1.50 дол.; по 1 дол.: Марія Горін, Параскева Ясінська, Анастасія Ласенко, решта дрібними.

**Приписи на м'ясні страви
знайдете в книжці
Н. Костецької „МЯСИВА“**

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ширші сходи 5 Відділу СУА

Дня 6. вересня відбулись ширші сходи 5 Відділу у городі п. Скочиліс. При перекусці присутні зложили на руки п. Павлини Будзол 25 дол. на залишенців в Європі.

Текля Дідуник, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Родинне свято

Коли я вступила до 6 Відділу СУА і перший раз прийшла на сходи, була мило здивована, коли після длогої частини на столі появився „уродиновий“ торт і відмічено уродини секретарки Відділу, п. Катерини Андрусів. Мені подобався цей милый звичай, що вносить родинну рису в життя організації.

Тому й дуже радо зреферую нове „родинне свято“, що його обходив Відділ дня 26. вересня ц. р. Цьогорічна секретарка Відділу п. Софія Онуфрик wraz із чоловіком придбала власний дім і управа Відділу влаштувала їм із цієї нагоди несподіванку. Була це гостина на яких 40 осіб у малій залі Українсько-Американського Клубу.

В часі гостини голова пані Мельник передала від імені Відділу і всіх присутніх гарний дарунок, а потім виступали з побажаннями пп. Стехна, Герула, Хмеляк, Андрусів, Тербуш, Худяк, Попович, Зелес, Мельник з 6 Відділу і п. Шворц із 55 Відділу. Всі бесідниці підчеркували, що ця гостина — не тільки побажання з нагоди купна дому, але й скромна подяка п. Софії Онуфрик за її велику працю для добра СУА.

І справді, хоч п. Онуфрик працює у Відділі два роки, то її праця позначилася в житті організації гарними імпрезами. За цей останній рік Відділ, який очолює енергійна голова п. Мельник і який налічує 70 „давніх“ і 16 „нових“ членів, влаштував вечір О. Кобилянської, свято жінки-героїні, а головню патронки Відділу О. Басараб і День Матері. В коротко-

му часі відбудеться також урочисте посвячення нового прапора. Десята конвенція США пошанувала нашу секретарку, вибравши її культ-освіт. референткою Головної Управи.

П. Онуфрик із слъзами в очах дякувала всім присутнім за таку милу несподіванку і не маючи змоги віддячитись всім, започаткувала збірку на дім Централі. На ту ціль зложили: пп. Онуфрик 10 дол. Марія Шворц, голова 55 Відділу 5 дол., а по 1 дол. пп. Пастушин, Мельник, Зелес, Стехна, Ієрула, Дялька, Терєбуш, Повх, решта дрійними. Збірка дала 24 дол.

Міра Повх

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Заходами 11 Відділу США влаштовано свято княгині Ольги, щое патронкою Відділу. Дня 24. липня відкрила свято містоголова п. Стефанія Ієц, привітала гостей із інших жіночих організацій і членок. Програма розпочалась рефератом, що його виголосила культ-освітня референтка п. Р. Мицик. Жіночий хор відспівав кілька пісень. Вечір закінчено чаєм, де при столі велася дружня гутірка і співи.

При церкві св. Йосафата засновано разом із іншими жін. організаціями вакаційний дитячий садок. На закінчення відбувся попис з інсценівок, деклямації, співів і танків. Успіх цього попису завдячуємо праці п. Калитчук, яка так гарно перевела цей садок. Дохід у сумі 51 дол. призначено на садок в Європі.

За ініціативою Об'єднаних Жіночих Організацій у Трентоні влаштовано виставку української вишивки на стейтовому ярмарку в Трентоні. В павільоні домашнього промислу припало нам місце, яке ми прикрасили нашими виробами. У висліді признано нам першу нагороду т. зв. „блу ріббон“.

Романа Мицик,
культ.-осв. референтка.

Сценки на Св. Миколая знайдете у збірнику „Зима“. Замовлення в Централі США. Ціна 50ц.

ДІТРОЙТ, МИШ.

Здавалось би, що 26 Відділ США в Гемтремк спить блаженним сном, бо найменшої згадки за цілий рік про нашу працю ми не дали. Однак так зле воно не є, а навпаки, тому власне що забагато всюди себе виявляємо нема часу про те звітувати. А що вже рік добігає, таки треба дати знак життя, що ми щось зробили. Наш Відділ носить ім'я бл. п. О. Басараб і щороку уряджує концерт в її честь. Впродовж кількох років, робили ми це свято з усіма жіночими організаціями, що виходило дуже величаво, а при тому й успіш, як моральний, так матеріальний був знаменитий. Цього року всі другі Відділи відмовили своєї участі з тої причини, щоб звернути більше уваги на підготову до Конвенції, яка мала відбутися у Дітройті. Наш Відділ залишився сам, але все ж таки почував своїм обовязком вшанувати імять своєї натрочки.

Дня 8. березня 1953 р. уряджено Святочну Академію з такою програмою. Свято поцередила панахида, яку при численній участі членок і громадянства, відправив Всеч. о. Скаськів у новій церкві при вул. Мекдугел і Коммор та виголосив патріотичну промову. Під час панахиди пластуни свояли на струнко. В новій шкільній аудиторії, на сцені серед пальм портрет бл. п. О. Басараб закритий чорною крепою, внизу вінець, а в ньому вплетені червоні квітки, немов краплина крові, що пригадувало страпні муки, в яких зложила своє життя на жертвнику України. Як звичайно свято зачато американським гимном. Голова 26. Відділу п. Олена Климишин вступним словом відкрила свято і попросила присутніх повстанням з місць вшанувати всіх тих, що віддали життя за кращу долю свого народу. Святочний реферат виголосила п. Оля Макар і хоча тема прийвним була добре знайома та все ж таки захоплювала увагу слухачів. Концертову програму, крім оперової співачки п. Л. Черних, яка при супроводі п. проф. І. Решетилевич

відспівала Гендля „Дярго“, „Закувала зозуленька“ і „Ой у гаї, темнім гаї“ виконали пластунки Станиці Дітройту. Фортепянове сольо: Фр. Бургмільдер, ои. 109етюд „Бура“ і „Заусмуй Трємбіто“ п. Д. Заревич. Фортепянове сольо: „Журавлі“ і „Думка“ п. М. Макар. Скрипкове сольо: „Баркароля“ п. Л. Нєгавів. Фортепяновий дует: „Ой у лузі червона калина“ п. Д. Паревич і и. М. Макар. Дуже вдало випала інсценізація „Героїні“, яку вивели старші пластунки п. Х. Годів і п. Кіналь, що підготувив п. Роман Татарський.

Публика за це все нагородила їх щедрими оплесками, бо їх виступ зробив миле вражіння. Показалося, що молодь виховується в Пласті боронити гідно своєї чести й іти слідами української жінки героїні, яка рівнож була пластункою. Вправді замало було іублики, як на таке свято, а причина в тому, що на той самий день було багато імпрез. Тому й матеріальний успіх малий, бо оголошень на покриття коштів вразі невдачі, ми не збирали, беручи під увагу близьку конвенцію. Зате було душевне задоволення, що 29. річницю трагічної смерті бл. и. О. Басараб наш Відділ при співучасті пластової молоді відсвяткував як слід. П. К. Хомяк подякувала всім учасникам і виконавцям святочної програми. Свято закінчено національним гимном. Суму \$50 з того свята призначено на Українську Повстанчу Армію і вислано через УККА. Проф. І. Решетилевич свою винагороду за виступ також жертувала на ту саму ціль.

„Бінго“. Дня 29. березня 1953 р. влаштував наш Відділ столову забаву „бінго“. Наші жертвенні членкині подбали в першу чергу про гарні речі на впривавку, як також попрацювали при розпродажі білетів вступу. На це підприємство зійшлася публика досить численно, бо сособи, які дуже люблять ту гру. Вишивані декоративні рушнички, доріжки, вишивані і гачковані пошевки, писанки, бо це було як раз перед Великоднем, а також ляльки в українському строї, які зробила наша членка

Земля плаче

Мені ж спочатку годили, як лихий болячці:

— Їжте, Тетяно, їжте! Та молока більше пийте, щоб Талюсі, — Сталіні, тобто, — покарем був.

А дитина за місяць налилась, як яблучко. Веселе таке, здорове, і, як мене побачить, то так і тягнеться.

Спочатку держали вони дівчину, а я тільки годувати приходила. Та потім вони дівчину відправили і мене за слугу оставили. Я і прала, і варила, і корову та свиню обходила, курей годувала. Оце як піду на світанку, то прийду аж у північ. Діточки вже й сплять, мене не дочекавшись. Тільки я й за те Богові дякувала, бо мої діти не пухли з голоду, як інші. Їсти у своїх панів наварю більше, щоб лишилося, а там хліба скибочку, а там сальця крихту, а там яечко — і все додому принесу.

Тільки потім почали на мене гримати:

— Ти, — кричать, — Тетяно, не думай, що ми тобі усю родину годуватимемо! Сама їж, а додому не смій носити! Як що остається — вилий свині у шаплик!*)

Гірко мені стало: як же його самій їсти, коли діти голодні

*) шаплик — цебер.

п. Е. Будякова, і інші речі захочували присутніх, щораз то більше до закуплення т. зв. „екстра“ карток. Однак те все залежало від щастя. Були особи, що вигравали по кілька фантів, а більшість нічого, але мимо того всі вдоволені розходились додому, а уряд обчислював касу. Дохід був досить добрий і по відтрученні видатків, розділено по половині на українську парохіальну школу в Гемтремку і па висилку чачок до Європи, бо якраз комітет „Мати й Дитина“ при 26 Відділі СУА переводив великодню збірку для залишенців

Т. Стельмах, секр.

вдома сидять?! Не могла я їсти вже. Оце, було, візьму ложку, а сама думаю: „Такий борщик добрячий, аж гріх їсти! От коли б так діткам занести — інше діло!“

Тільки як мене не стерегли, то я все щось сховаю: то капусти, то хліба, то картопельок пару, то бурячок. Листя з капусти наносила, у діжечку насікла, насоліла. Когова ж у школі, а Сьома у сільраді, не бачать, що я там задня у снігу закопаю. А увечері йду та й відгребу... Так само курка у їх здохла.

— Викинь, — кажуть.

Еге „викинь“! Я ту курку забрала, обпатрала і в хліві на морозі повісила. Тоді ще що надумала? От уже гріх, правда!.. Взяла та й коромислом прибила другу курку. Не на смерть, а так наполовину, щоб не по знаку було. До ранку вона здохла. Я й ту додому забрала. Та як уночі прийду додому, у печі розпалю та крильце або лапку вкину, картоплинку, бурячок скришу і зварю. А ранком дітей побуджу, вийму з печі це тепле, то дітки і посьорбають.

Жаль мені тільки матері було. Охляли вони з журби та з голоду, вже й з печі мало коли злазили. Я їм спочатку також приносила, так не схотіли й дивитися:

— Ти мені, дочко, не носи! Не діжде Сьома, щоб я з його горщика їла! Землю скоріше їстиму, а цього в рот не возьму!

Сказали — як відрізали, не помогло говорити.

— Матінко, — аж плачу, — та ви ж голодні!..

— От і не голодна! Ще груші сухі маю сховані. Як схочу — то собі зварю. А ти краще оте дітям занеси. Їм жити треба, а мені вже байдуже...

А в селі — що день, то гірше. Їли люди собак і котів, кору з дерев стругали, варили та їли. Коні у колгостві з голоду поздихали — і те поїли. Ба, коло

Різдва вже й вмирати почали по двоє, по троє щодня.

Тільки родина наша ще так-сяк держалася. У найстаршій сестри та син в армії був. Уже вислужив і хотів додому вертатися, а його дівчина за другого пішла. Він, як вчув про це, то й не приїхав, остався з досади на Далекому Сході. І підстаршого брата син так само з армії не вернувся. Батько йому написав, щоб не їхав додому. От вони і служили та батькам додому посилки висилали. А ті, як тільки посилку дістануть — зараз з найближчою ріднею і поділяться. Всі від того ситі не були, але й не вмирили. І матері не забували — їм у першу чергу принесуть. Тільки ж мати якісь такі чудні зробилися, що з ними і говорити не можна було. Чи вони такі тверді були, чи, може й справді їсти не могли, а таки не їли.

— Поставте он там, я потім ізнім. Тепер не хочу.

А пізніше внукам роздадуть, та ще й накажуть, щоб батькам не говорили. Узвар з грушок зварять, юшечки напюються і тим живуть. А грушки дітям повіддають.

Якось саме у Водохрищі вернувся Макар. Цілий рік пропадав, а то десь узявся на нашу голову. Прийшов та й до мами в хату:

— Маєте що їсти?

— А що ж ти, сину, — мама до нього, — прийшов до пустої церкви Богу молитися? Звідки ж я тобі візьму їсти? Он у печі ще трохи узвару з грушок стоїть. Їж, коли хочеш...

Так той Макар і zostався у мами. То було пропаде на кілька днів, то знову вернеться. А куди ходив і що робив — ніхто не знав. Підлизався до Сьоми і виконавцем став. Та зробився таким собакою, що ще гірше від Сьоми. Усе по селі лавив, та нишпорив, та печі валив, та гній перевертав, хліба шукаючи. А воно — хоч і дурному скажи: де ж той хліб, як люди з голоду мруть?.. Чи він ви-

служитись хотів, чи й справді такий дурний був — не знаю. Але людям так досолив, так досолив, до печінок живих! І все голодний був. За скибку хліба рідного батька, здається, у ложці води був би втопив. Мама казали, що то його Господь за людську кривду голодом карає...

Під кінець зими у нас в селі і половини людей не осталося: хто вмер, хто втік, кого забрали, а кого вигнали. Решту ж таки загнали у колгоство. Людям уже байдуже було; почманіли з голоду, подуріли з отих зборів та зі знущань. Тільки весни чекали, щоб травичка зазеленіла: „Підемо на пашу”, — казали.

От і сонечко пригріло, сніг почав топитися, а в селі ще сумніше зробилося. Довкола — страшно глянути! Хати повалені, стріхи порозшивані, тини розібрані, з дерев кора пообдирана. Ні корови, ні курки ніде не видно. Ні навіть собака не загавкає. А люди не люди, а самі кістяки, або попухлі, як склянка — дивитися не можна. Лазять, як сновиди, і корінців у землі шукують. Не писалися у колгоство — була біда, записалися — знову біда: з району щодня приїжджають перевіряти, як з оранкою і сівбою, а тут робити нема кому і нема чим. Коні поздохали, або попадали, реманент прспав, і насіння нема. Правда, насіння, казали, держава позичить, так що ж його у неорану землю сипать, чи як?

Казяться представники, знову збори за зборгами скликають, людей дають, а часом і по зубах бють, та нічого не зроблять. Та й як його пухлу з голоду людину до роботи заставити? Почали і на Сьому гримати, що то він підкуркульникам потурає. А Сьома ще більше до людей присікується. Пекло в селі та й годі!

Одного ранку прийшла я, як звичайно, до роботи і дівчину якусь застала: прибирає в хаті.

— То ви Тетяно? — питає.

— Я. Або що?

— Та нічого. Глафіра Ігнатовна зараз прийдуть.

Вийшла Когова і каже:

— Ви вже не приходьте більше, Тетяно, не треба. Через вас тільки неприємности.

— Які неприємности?

— А такі, що мому чоловікові тепер кажуть, ніби ми ворогів совєцької власти в себе скриваємо. Ось вам п'ятдесят рублів і — до побачення!

Обернулася і пішла в кімнату.

Що ж робити? І я пішла.

Ще й додому не дійшла, як перестрів мене виконавець:

— Ти вже в голови не робиш? — питає.

— Ні, — кажу, — оце тепер відправили.

Ага, тим то він тебе і до сільради викликає. Йди, бо послав мене по тебе.

Приходжу до сільради, а Сьома мокрим рядном на мені і напав:

Чоловік твій де?

— Або ж я знаю? Як пішов, та й пропав. Три місяці вістки від нього не маю.

— Неправда!

— Та як неправда? Коли б писав, то на сільраду б лист прийшов, і ви скоріше знали б, як я.

— Ну, це мені все одно. Тільки чоловік твій мусить не пізніше, як через тиждень у селі бути, бо в колгоспі робити треба! А тебе до польової бригади призначаємо: за пару днів, як упряж направимо — орати підеш.

— Таке! — кажу. — Оранка не бабське діло: до неї мужиків треба. Я й зроду за плугом не ходила.

Ну, ну! Тільки не розговорюй тут багато! В тебе більше сили, як у колгоспного коня, не то що у мужика...

— Що й казати, — сміються виконавці, — баба, як трактор! Еге! Та й нема тепер ні мужиків ні баб — усі рівні!

Плюнула я і пішла геть.

По дорозі зайшла до мами. Вони вже таки вмирили. Ноги у їх попухли, руки їм покорчало, так що і на піч не могли вилізти. На полу¹⁾ лежали і самою водицею жили.

¹⁾ Піл — щось подібне до причі. Дошки, прокладені від лежанки до стіни.

— Добре, що ти прийшла, Тетяно, — кажуть. — Хотіла по тебе посилати, та нема кого. А сама не дійду...

— А що ж ви хочете, мамо? Може вам сорочку випрати? — питаю вже, щоб вони не говорили, бо бачу, що їм і говорити тяжко.

— Ні, не сорочку, — відповідають. — Ти вже грядки копаєш?

— Ще ні.

— А чому ж не копаєш? Вже пора!

Сказали вони це, а мені так соромно стало, ніби я щось украла.

— Та коли ж, бачите, не знаю ще, як воно буде... Може Кіндрат яку вістку подасть, та тоді підемо усі до нього. Навіщо тоді мені грядки?

Мама аж підвелися на ті слова і знову впали: недужі такі були...

— Так, так, — шепчуть, — ідіть усі!.. Ідіть, покидайте кривавицю дідів та й батьків ваших супостатам на поталу... Ну, а як Кіндрат вістки не подасть, тоді що?..

— Та, — кажу, — воно дійсно треба б щось посіяти. Маю трохи моркви, трохи буряків та, може, зо два наперстки капуста. Ще ось подивлюся до лущини з картоплі, що від Сьоми принесла. Думаю, що виберу гожої садити з на двадцять кущів, чи й більше.

Мати заплющили очі і лежать, мов неживі, а далі обзиваються:

— А пшениці не посієш?

„Оце вже, — думаю, — їм у голові мішається!”

— Не посію, мамо, — кажу вголос, бо не маю я пшениці.

— А як би тобі хто дав?..

— Таке! „Дав”! Хто ж її мені дасть?!

— Я дам!

Страшно мені стало.

— Господь з вами, мамо! Ви вже від голоду і самі не знаєте, що говорите! Я ось побіжу додому та хоч борщу вам мишнюку внесу...

А мати:

— Ти, мабуть, думаєш, що я здурила? А я таки справді ще

півлантуха²⁾ пшениці маю схованої, і квасольки трохи, і гороху, і соняшників, і гарбузів, і качан капусти на насіння, і буряків чотири. Маю, маю! Баба все має! Навіть маку зо два наперстки сховала. І не ховала так дуже, а, бач, не знайшли! У коморі по самій середині яму викопала, діжку поставила, і все в діжку поскладала. А вони у всіх кутках копали, у городі рили, як свині, а ями посеред комори не побачили, наче їм посліпило...

— Мамо, — плачу, — то ви з голоду вмираєте, а насіння тримаєте?! Та варіть і їжте!

Маму наче хто голкою вколів, аж підкинуло їх:

— Хай мені скоріше, дочко. рука всохне! „Їжте“! Це так, як би тобі сказати власну дитину зісти! — і заплакали.

За гатом не плакали, за синами, котрі в Сибір пішли, не плакали, а за насінням плачуть! Переплакали та й кажуть:

— Чудний тепер нарід став. Тим, мабуть, і порядку нема. Кожен, як наш Макар, тільки про черево думає. Про землю — байдуже. А земля — вона ж свята! Ми терпимо, а вона — в сто разів більше! Ти думаєш, що земля нічого не чує? Ти думаєш, що земля мертва? Ні, дочко, земля жива! Я от тепер ночами не сплю і чую, як земля плаче. Чуєш? Плаче наша свята земля! Стогне, як людина, і груди в неї двигтять. Кости в предківських могилах скрегочуть від гніву, а земля плаче... Плаче, бо облогом стоїть, голодна, занехана... А вона ж, як і кожна молодича, родити мусять. Сила її розпирає, як молоко матір молодю, що дитину відлучила... Не знаєте ви тепер того... Мабуть, і в книжках того не пишуть...

Говорили, аж їм дух забило. Відпочили трохи, а тоді знову:

— От, кажеш: „зварить“. Зварити можна і зісти за день. Та як кожен усе зварить і зість, то тоді ж як буде? Що ж пізніше люди варитимуть? Ні-і-і! Ти від рота відірви і в землю вкинь. Зеренце в землі — надія. Росте воно — надія з ним та радість

²⁾ Лантух — мішок.

росте. Та надія більше сили чоловікові дасть, як зварене зерно. Я, от, бачиш, довше живу тою надією, як інші тим, що вже зіли. Так то...

Та й знову замовкли, дух переводячи.

— Я от Макарові призналася, що пшеницю маю, — сказали гірко.

Я аж у долоні сплеснула:

— Призналися Макарові?!!

— Єге ж. Стара, а дурна...

Просила його, як рідну дитину, щоб сів. Не для мене, а для себе: мені вже однаково нового хліба не їсти... Так, бач, ірודה душа, не хоче! Давай йому зісти! Каже, що як не дам пшениці варити, то заявить на мене у сільраду... Учора всю хату перевернув, а не знайшов. Забери ти, Тетяно, та посій, хоч коло хати, у грядках... А може таки на моему полі?..

— Ой, мамо, мамо! Лежите в хаті, то й не знаєте, що в селі діється. Як же я на вашому сятиму? Адже побачать, донесуть, а потім біди не оберуся!.. Хіба якось уночі заберу. Що в себе посію, то посію, а решту поміж нашими поділю. щоб і вони у грядках посіяли. На півлантуха у нас ні в кого землі нема — усе ж у колгостві.

— Роби, як знаєш, тільки не гайся, бо вже час. Та і Макара я боюсь. А пшениця ж гарна, ярова, уся зерно в зерно!..

Говорю я отакечки з матір'ю, а сама плачу, плачу. Жаль мені чогось, сама не знаю, чого.

— Мамо, — кажу, — я вам таки трошки капуста кислої принесу.

— Не хочу, — відмовляють. — Вже тобі не раз казала, що Сьоминих недоїдків не їстиму.

— Та то не від Сьоми, — брешу їм, — мене вже Сьома відправив.

— Ну, все одно... Дітям краще дай... Мені — нащо?.. Гей, доню, доню!.. Я тепер усе лежу, та й думаю. Багато я передумала, більш, як за ціле життя... Не сила того всього розказати... Тільки от чудно мені... Як тоді я з Кіндратом говорила... у той вечір, як ти од Сьоми прийшла, пам'ятаєш? Казав Кіндрат: „Пішли б на збори, та й послухали б, що представ-

ники говорять” Я тепер оце думаю: чого люди слухають представників, а того, що земля говорить, — не слухають? А земля говорить. Ох, як багато вона говорить!.. Тільки слухай її і наймудрішою людиною будеш... Та ви, молоді, не розумієте її мови... Ет, що там!.. Иди краще додому. Бери ось...

Пошарили коло себе під свитиною і почали витягати вузлики:

— Тут, ось, квасоля, тут горох, а це... ага, це пшеничка,³⁾ а тут дрібязок усякий: прийдеш додому — роздивишся. Ховай мерщій, щоб була хтось не надійшов... Иди ж, здорова.

Позабирала я вузлики в пазуку, а сама за сльозами і свита не бачу.

— Скажіть, мамо, може вам треба щось зробити? — питаю.

— Нічого мені не треба. Завтра навідайся. Тільки ж... Ти, Тетяно, посади, чуєш? Не вари: тим однаково не наїстесь...

— Ось вам, мамо, Хрест Святий, коли хоч одне зеренце з того зім!

— Ну, добре, іди ж з Богом! Та пшеницю постарайся забрати...

Вийшла я з хати, а під повіткою Макар сидить.

— Слухай, Тетяно, — говорить, ти до матері не ходи, бо з того і так нічого не буде.

— З чого? — питаю, ніби не знаю.

— З того самого... Я вже з матері ока не спущу: або мені віддасть, або в сільраду.

Цур тобі, навіжений! Мати вмирають, а йому ка-зна що в голові! Отак віддячуєшся за хліб-сіль!..

І пішла я.

А день видався такий теплий, гарний — сказано весна.

Гришла я додому, насіння поховала, а сама мерщій за граблі та лопату і в город. Стала й копати. Легко мені, весело, і горе, мов одступило од мене. Оце копну — хробака викопав, або кузку та й говорю до них, мов до родичів, їй-бо!

— Вставайте, — кажу, — сплюхи, весна прийшла!

³⁾ Пшеничка — кукурудза.

Правду мама казали, що земля жива і говорить. Ви от з книжок читаете, а ми, селяни, з землі. Ось, глядіть: викопала черепок. Ну, що той черепок? Нічого. А він із миски, що то перед моїм весіллям купили. Потім Настуня, як тільки на ніжки почала спинатися, потягнула ту миску з варениками із лави і розбила. Саме в Клечальну Неділю, як от зараз памятаю. А то викопала кусок гребінця. Ви б і не глянули на його, а я підняла, обтерла із землі і сховала. А чого? Бо той гребінь брат мій, той, що тепер у Сибіру пропада, купив був для невістки, ще як ходив до неї. Вона одного разу прибігла до мене (я вже замужем була) Каже, що хтось її перед Степаном обмовив. Тут вона мені розкажує, а тут і Степан іде. Я їх самих у городі покинула і пішла в хату, наче за ділом яким: хай, думаю, самі поговорять. А вони говорили, говорили, поки і зовсім посварилися. „Як ти чужим більше віриш, як мені, — вона до його, то не хочу тебе знати! „Вийняла гребінь з голови, лусь-лусь, на двоє переломала і йому під ноги кинула, а сама побігла геть. Насилу потім їх помирили... І згадається отакечки мені і моє весілля, і всі брати та сестри, і все життя рідні та сусідів — не треба й книжки.

Як сонечко пригріло вже на полудне, повиходили й дітки. Раді такі, що я вдома! Настуня за граблі та й гребі, а Миколка другу лопату виніс і коло мене став, копає. А Василько малий сів верхи на ломачку, хлудинкою підстьобує і їздить по стежці, мов на коні.

Дивлюсь я довкола, і знову жаль до мене приступає, як подумаю, що треба усе це покидати, та у місто за чоловіком йти.

— Що я там робитиму? — гадаю собі. — Люди скрізь чужі, хата чужа, і грядки своєї не буде. Ні, мабуть, я таки до міста не поїду! Хай Кіндрат там робить, а я таки у своїй хаті сидітиму. Може ж воно на краще обернеться, може якось цю біду переживемо!.. Ось грядки

посаджу і, як мама кажуть, буде якась надія...

Поприходили сусідки, пухлі, пухлі, і дивляться на мене, як на диво яке.

— А що, питають, — Тетяно, копаєш?

— Копаю.

— А що садитимеш?

Та що? Ось посію моркву та буряки...

— І ми б ще спробували копати, тільки насіння нема.

— Колайте, — кажу, я й вам насіння дам.

— Справді?

— Справді дам. Аби тільки мали де сіяти.

Подякували вони і пішли. За хвилину дивлюсь — і справді копають. Ледве, бідні, лопатами совають, а копають. „От, — тішуся, — і до них земля заговорила, і їм сили придала“

Город у мене коло хати був великий. Орать ми його ніколи не орали, а все копали. Кіндрат як стане було, то на три дні йому роботи. А мені — на п'ять. Бо, оце, поки їсти наварю, поки худобу обійду, дітей нагодую — час і зійде. Та минулого року не було мені вже клопоту не з худобою, ні з варивом, так що я за три дні майже увесь город скопала. Вже й моркву посіяла, і бурячки і маку по городі сипнула. А горох, квасолу, пшеничку, огірки і лушпину з картоплі ще лишила, поки земля нагріється дужче. І на пшеницю місце приготвила — тільки сій. Та покопаю, покопаю — і до матері навідаюсь.

Мати лежать і тільки-тільки обізвуться:

— Забрала?

— Ще ні, мамо. Макара боюсь.

— Ох, той Макар! Не дасть мені спокійно померти. Усе допитує за пшеницю. І до сільради тепер не ходить, сидить, як гріх над душею...

А він справді, як я тільки в хату, — вийде і сяде на порозі. А як вихожу, то вже не мине:

— Не ходи, Тетяно, не ходи: пшениці я й так не дам забрати.

В селі люди мруть — страшно сказати! Щодня бригада по селі їздить, мерців збирає то на

дорозі, то в хатах і на кладовищі у спільній ямі закопує. То голод косив, а то ще й сибірка кинулась. Воно, бач, та сибірка на конях буває, а як люди почали дохлих коней їсти, то й самі понабиралися. Ями на кладовищі копали глибокі та широкі, щоб на кілька днів стало. Як яма не повна, то не засипають, чекають ще день або два...

Ранком п'ятого дня, як одправили мене у Сьоми, пораюся я у грядках, коли гукає мене хтось. Дивлюся — Макар.

— Гей, Тетяно! — кричить. — Біжи но мерщій до матері: там зараз „представленіє“ буде! — і погнав далі.

Я тільки хату замкнула та й бігом до матері. Прибігаю, аж там уся сільрада і представники з району. Виволокли маму на поріг і присікаються, як ті собаки:

— Ну, тепер кажи: де пшениця?

А мама страшні, страшні, розхристані, простоволосі, і очі у їх зовсім нелюдські. Як побачили мене, то, мов тільки того і чекали:

— Тепер скажу вам, де пшениця! — та так голосно крикнули, що ще зроду так не кричали.

— Де? — питають.

— У криниці.

— Що?! Як?! Де?!

— У криниці, кажу вам! Не довелося мені зі своєї праці користі мати — не будете й ви її їсти! Висипала я сьогодні вночі зерно у криницю!..

— Брешеш! — кричать.

А Макар уже біжить від криниці.

— Товариші! — гука. — Справді стара контрреволюція державне зерно у криницю висипала! Йдіть подивіться!..

— Ось, ось! — кричать. Видно! І тут порозсипуване!..

Тоді по слідах посунули всі до комори, але застали порожню яму. Ви скажіть, і де та сила у матері взялася? То вже і додолу не могли самі злізти, а тут і яму відкопали і півлантуха пшениці переносили від комори аж до криниці!

(Кінець буде)

ІЗ ДИТЯЧИХ ВИДАНЬ

„Молоде Життя“, журнал пластового юнацтва, двомісячник, видає Організація Української Молоді „Пласт“ у Дітройті, чч. 1, 2 і 3.

Журнал призначений для юнацтва, юнацтва та старшого пластуна творить технічну цілість, але практично поділяється на три окремі частини: „Готуйсь“ для юнацтва, „Молоде Життя“ для юнацтва і „Краса і Сила“ для старшого пластуна. Створено окремі редакційні колегії для поодиноких частин журналу. Приємно відмітити, що відповідальними редакторками є дві жінки — Ольга Кузьмович для „Молодого Життя“ та Леся Храплива для „Готуйсь“.

В цілому журнал робить дуже корисне враження, як своїм вартісним змістом, так і зовнішнім оформленням. Поділ на три окремі групи, а в той же час і поєднання в одну цілість — це символ пластової праці та цілого уладу.

Жаль, що журнал призначений тільки для пластової молоді й не є широко розповсюднений. А шкода, бо попри суттєво пластові проблеми заторкнене там досить широко виховне питання і заступлена також література, подорожно-пригодницькі репортажі, а для найменших жовтодзюбів казки, оповідання і гри. Отже варто його поширювати серед усієї молоді, а допоміжний він і для батьків для ознайомлення їх з проблематикою пластового життя та взагалі в їх трудових виховних завданнях. К.Г.

ЗАВВАГА

У звіті з Десятої Конвенції СУА в ч. 7 за липень-серпень пропущено згадку про звітування делегатки 27 Відділу СУА з Питсбургу, Па. Цей звіт складала п. Анна Юга, голова 27-го Відділу.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933 AND JULY 2, 1946 OF "OUR LIFE" published monthly at Philadelphia, Pa., for Nov. 1, 1953

State of Pennsylvania
County of Philadelphia

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Mrs. Cecilia Gardecka, who having been duly sworn according to law deposes and says that she is the business manager of "OUR LIFE" and that the following is, to the best of her knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily, weekly, semi-weekly, or tri-weekly newspaper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, and July 2, 1946, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse side of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:

Publisher, The Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 N. Franklin Street, Philadelphia 23, Pa.

Editor, Lydia Burachynska, 909 N. Franklin St., Philadelphia 23, Pa.
Business Manager, Mrs. Cecilia Gardecka, 909 N. Franklin St., Phila. 23.
Managing Editor, Mrs. Helen F. D. Lototsky, 909 N. Franklin St., Phila.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company, or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given).

The Ukrainian National Women's League of America, Inc., 909 North Franklin St., Philadelphia 23, Pa. Helen F. D. Lototsky, President, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Cathrine Yaroch, Rec. Sec'y, 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa. Maria Babiak, Treas., 909 N. Franklin St., Phila. 23, Pa.

3. That the known bondholders, mortgages, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state).

None.

4 That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other judicial relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances embracing affiant's which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is 2000.

(This information is required from daily, weekly, semi-weekly and tri-weekly newspapers only).

Cecilia Gardecka, Manager

Sworn and subscribed before me this 30th day of September, 1951.

Emil Kulchycky

My commission expires January 4, 1953

ЧЕКАЮ НА СЛІДУЮЧІ ЗШИТКИ...

Щиро дякую за прислану книжечку „Мясива“. Я хоч вже стара і досвідчена господиня, то дуже радо повитала цей перший зшиток і чекаю на слідуєчі.

Пані Наталі Костецькій можна бути тільки вдячним за такі потрібні, практичні та гар-

но опрацьовані куховарські приписи.

Льоня Герасимович
Нью Йорк

КУХОВАРСЬКА КНИЖКА

МЯСИВА

Ціна 60 ц.

Замовляти в Централі СУА

**SPIRIT
of FLAME**

A COLLECTION OF THE WORKS OF
LESYA UKRAINKA
Translated by Perleth Cundy
Foreword by Clarence A. Manning

Ціна книжки \$5.00

Замовлення приймає

**Ukrainian National
Women's League
of America, Inc.**

909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

**ЗБІРНИКИ ДЛЯ ДОШКІЛЛЯ
ТА ПЕРШИХ КЛАС ШКОЛИ**

- Весна 50 ц.
- Літо 70 ц.
- Осінь 70 ц.
- Зима 50 ц.

Казки, віршики, інсценівки, гри
упорядкувала Марія Юркевич
Замовляти в **ЦЕНТРАЛІ СУА**

Вже появились
казочки й віршики з „Нашого Життя“

СОНЯШНІ ДНІ

Упорядкувала Марія Юркевич
Ціна 30 центів
Замовляти в Централі СУА

Вже вийшла з друку
ілюстрована збірка віршів
К. Перелісної

Для малят - про звірят

Ілюстрації Слави Сурмач
Ціна 60 центів
Замовляти в Централі СУА
909. N. Franklin St. Phila. 23, Pa.

THERE IS

A DIFFERENCE IN FUNERAL SERVICE

Established 1920

NASEVICH FUNERAL HOME

**MRS. MICHAEL F. NASEVICH
MICHAEL E. NASEVICH**

SURPASSING SERVICE

Air Conditioned for your comfort

No deserving Poor Refused

N. E. COR. FRANKLIN & BROWN STS.

PHILADELPHIA 23, PA.

**УКРАЇНКИ В КАНАДІ, АМЕРИЦІ Й ІНШИХ
КРАЇНАХ СВІТУ!**

Читайте і передплачуйте одинокий жіночий журнал у Канаді
„ЖІНОЧИЙ СВІТ“, який видає кожного місяця Організація
Українок Канади ім. Ольги Басарабової.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ охоплює собою всі ділянки суспільного
життя, цікаві для українського жіноцтва. В ньому знайдете
статті на теми: культурно-освітні, виховні, організаційні, го-
сподарські й ін. Є в ньому і зразки укр. літератури та поезії.

„ЖІНОЧИЙ СВІТ“ дає також поради українським жінкам із
різних ділянок життя. Для дітей є окрема частина — т. зв.
„ДИТЯЧИЙ СВІТ“, в якій, крім листа до діточок від редак-
торки, є цікаві оповідання та гарні віршики. Журнал багато
ілюстрований. Річна передплата в Канаді й Америці \$2.50.

В інших країнах \$3.00.

Висилайте вашу передплату на адресу:

WOMAN'S WORLD

P. O. Box 791 — Winnipeg, Man., Canada

ДЛЯ ДІТВОРИ Й ЮНАЦТВА

передплачуйте

пластовий
журнал

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Видає Організація Української Молоді „П Л А С Т“
Дітройт, Миш.

● Ціна поодинокого числа 50 центів ●

Замовляти в адміністрації:

**“MOLODE ZHYTTIA” — 29 Shepard Terr.
West Orange, N. J.**